

1 § Ledighet

Tredje vice talmannen meddelade att *Osama Ali Maher* (m) ansökt om ledighet under tiden den 16 februari–12 december.

Kammaren biföll denna ansökan.

Tredje vice talmannen anmälde att *Staffan Appelros* (m) inträtt som ersättare för statsrådet Tobias Billström (m) under Osama Ali Mahers ledighet.

2 § Anmälan om kompletteringsval till utskott

Tredje vice talmannen meddelade att Vänsterpartiets riksdagsgrupp anmält Anne-Marie Wallouch som suppleant i finansutskottet, skatteutskottet och näringsutskottet under Marie Engströms ledighet.

Tredje vice talmannen förklarade vald *under tiden den 16 februari–11 mars* till

suppleant i finansutskottet
Anne-Marie Wallouch (v)

suppleant i skatteutskottet
Anne-Marie Wallouch (v)

suppleant i näringsutskottet
Anne-Marie Wallouch (v)

3 § Meddelande om frågestund

Tredje vice talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 22 februari kl. 14.00* skulle frågor besvaras av statsminister Fredrik Reinfeldt (m).

4 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Tredje vice talmannen meddelade att *måndagen den 26 februari kl. 14.00* skulle interpellationer besvaras.

Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:267

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:267 EU:s konstitution
av Ulf Holm (mp)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är att interpellanten inte kunde ta emot svaret den föreslagna tiden.

Stockholm den 15 februari 2007

Statsrådsberedningen

Cecilia Malmström (fp)

Enligt uppdrag

Christina Weihe

Rättschef

Interpellation 2006/07:282

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:282 Ojämlika villkor på arbetsmarknaden
av Ann-Christin Ahlberg (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 mars.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang och utlandsresa.

Stockholm den 9 februari 2007

Justitiedepartementet

Nyamko Sabuni (fp)

Enligt uppdrag

Cecilia Bergman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:283

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:283 Flyktingmottagandet och kommunerna
av Lars Johansson (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 mars.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang och utlandsresa.

Stockholm den 9 februari 2007

Justitiedepartementet

Nyamko Sabuni (fp)

Enligt uppdrag

Cecilia Bergman

Expeditions- och rättschef

Prot. 2006/07:62

16 februari

Interpellation 2006/07:284

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:284 Alla kommuners ansvar för flyktingmottagande

av Leif Jakobsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 mars.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang och utlandsresa.

Stockholm den 9 februari 2007

Justitiedepartementet

Nyamko Sabuni (fp)

Enligt uppdrag

Cecilia Bergman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:292

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:292 Borgerlig oreda i flyktingmottagningen och kommunplaceringen

av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 mars.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang och utlandsresa.

Stockholm den 9 februari 2007

Justitiedepartementet

Nyamko Sabuni (fp)

Enligt uppdrag

Cecilia Bergman

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:302

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:302 Plusjobb för personer över 60 år

av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Prot. 2006/07:62
16 februari

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.
Stockholm den 7 februari 2007
Arbetsmarknadsdepartementet
Sven Otto Littorin (m)
Enligt uppdrag
Karin Renman
Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:304

Till riksdagen
Interpellation 2006/07:304 Bostadsföretag och diskriminering
av Luciano Astudillo (s)
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 mars.
Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang och utlandsresa.
Stockholm den 9 februari 2007
Justitiedepartementet
Nyamko Sabuni (fp)
Enligt uppdrag
Cecilia Bergman
Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:306

Till riksdagen
Interpellation 2006/07:306 Europarådets kampanj mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer
av Carina Hägg (s)
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 mars.
Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokad utlandsresa.
Stockholm den 13 februari 2007
Justitiedepartementet
Nyamko Sabuni (fp)
Enligt uppdrag
Cecilia Bergman
Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

6 § Svar på interpellation 2006/07:268 om ekonomisk ersättning vid störningar i telenätet

Anf. 1 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):
Fru talman! Carina Adolfsson Elgestam har frågat mig om jag har för avsikt att ompröva det ersättningssystem som finns för elkunder vid avbrott i elförsörjningen samt om jag är beredd att låta utreda ekonomiska styrmedels roll för säkrare telefoni.
Jag vill till att börja med ge ett svar på den första frågan. Jag har inte någon avsikt att ompröva det ersättningssystem för elkunder vid avbrott i elförsörjningen som numera finns lagfäst.

När det gäller frågan om att införa en motsvarighet till lagstadgad ersättningsskyldighet vid avbrott i telefonnätet eller andra elektroniska kommunikationsnät har jag på Carina Adolfsson Elgestams fråga om ersättning till telekunder (2006/07:466) tidigare svarat att jag i dagsläget inte är beredd att förorda ett ersättningssystem motsvarande det på elsidan. Jag har dock samtidigt sagt att störningar i teletrafiken till följd av oväder är ett återkommande problem och att det därför möjligen kan finnas skäl att se över frågan. Jag tillade att vi därför nog bör följa hur driftsäkerheten och tillförlitligheten påverkas av det arbete som görs för att öka driftsäkerheten för såväl el som telefoni.

Stormen Per drog över landet den 14 januari och var en av de värsta stormar vi upplevt sedan 60-talet. Telefonin har också påverkats av de oväder som har drabbat Sverige den 20 och 21 januari 2007. Den påverkan som nu kvarstår gäller den fasta telefonin. Områden som drabbats särskilt är länen Västra Götaland, Kronoberg och Jönköping med delar av angränsande län som Halland, Östergötland, Skåne och Kalmar. Problemen berör mindre orter och landsbygd. Telefonnäten har skadats genom avbrott på ledningar från nedfallna träd, följdfel av elavbrott och enskilda fel hos kunderna med mera. Reparationsarbeten bedrivs, men ovädren har orsakat omfattande skador vilka ofta är tidskrävande att åtgärda.

Den 30 januari 2007 var ca 10 000 kunder utan fast telefoni, och det kommer att ta lång tid innan enskilda kunder i hårt drabbade områden på landsbygden får tillbaka telefonin men olika alternativ erbjuds under tiden. Exempel är lån av mobiltelefon, vidarekoppling av telefonen och att butiker utrustas med persondatorer med anslutning till Internet som kan användas för att betala räkningar med mera.

Information till kunderna sker genom operatörernas kundtjänster och webbplatser men även genom annonsering i tidningar och inslag i radio. Information ges om reparationsarbetet, ekonomisk ersättning och andra möjligheter till kompensation.

Den som tillhandahåller kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster ska enligt lagstiftningen på området se till att verksamheten uppfyller rimliga krav på god funktion och teknisk säkerhet samt på uthållighet och tillgänglighet vid extraordinära händelser i fredstid. Det är Post- och telestyrelsens ansvar att se till att berörda aktörer uppfyller detta krav. Jag förutsätter att myndigheten utför denna tillsyn.

Jag har haft samtal med företrädare för Telia Sonera om utvecklingen i de drabbade områdena men ser också det allvarliga i att många avbrott lång tid efter ovädren inte har blivit åtgärdade av Telia Sonera. Jag följer nu utvecklingen i de drabbade områdena noga och är beredd att gå vidare med förslag till nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med problematiken. Sådana förslag kan dock inrymma andra åtgärder än lagstadgad avbrottsersättning.

Anf. 2 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Åsa Torstensson för svaret. Jag vill också säga att jag tycker att det är bra och glädjande att ministern inte är beredd att förändra det som handlar om våra elleverantörers avbrottsersättning utan att kunderna får kompensation när de drabbas.

Däremot tycker jag att svaret innehåller en kullerbytta. Å ena sidan är inte ministern beredd att införa ett avbrottssystem liknande det vi har för

elleverantörer, å andra sidan ska ministern följa frågan och göra överväganden.

Det hade varit positivt om ministern hade redogjort för någon idé om hur man skulle kunna få säkrare och tryggare leveranser när det gäller telefoni.

Jag följer den här frågan medialt och har gjort det sedan stormen Gudrun. För ett par veckor sedan kunde man i en av våra Smålandstidningar läsa rubriken ”De har tröttnat på alla avbrott”.

Det här är så oerhört tydligt.

Med anledning av svaret och de 10 000 kunder som fortfarande hade problem den 30 januari gick jag nu på morgonen in och tittade på den uppdaterade Teliasidan för att se hur det ser ut med störningarna. Oavsett om man tittar på fast telefoni eller på mobil är det noll fel. Det är ju jättebra. Det kändes skönt.

Sedan började jag läsa lite mer noggrant vad man egentligen redovisar på sin hemsida. Det är större fel, som kabelfel och dylikt. Det som handlar om det lilla på spridningsnätet och det som är ut till kund redovisar man inte. Jag tycker att det är lite falsk marknadsföring på hemsidan när det gäller störningsproblem.

Det är väl en uppmaning till Telia att förbättra hemsidan för de kunder som över huvud taget har möjlighet att på hemsidan följa hur det ser ut med avbrottsfel och störningar i telenätet.

Det andra bekymret som många kunder redogör för handlar om när man ringer till kundtjänst och blir nr 89 i kön. Har man då ingen egen telefon som man kan använda utan har gått till någon vän eller bekant eller är på sin arbetsplats och ska sitta i den här kön upplever man inte att det är någon form av service.

Utifrån detta perspektiv känner jag att det skulle vara bra om vi kunde ha ett system när det gäller telefoni som liknar det system med avbrottsförsäkring som vi har infört när det gäller elleverantörerna. Det handlar ju om att sätta människan och medborgaren i centrum. I detta perspektiv tycker jag att Telia har haft så lång tid på sig att förbättra leveranssäkerheten att det nu är dags att man ställer detta krav på Telia.

Jag hävdar återigen att det vore bra om vi från Sveriges riksdag kunde införa ett system med avbrottsförsäkring som innebär att kunden sätts i centrum och Telia får ekonomiska drivkrafter eftersom det faktiskt är det som det handlar om, alltså att bli snabbare och bättre i fråga om att förbättra fast telefoni och för den delen även den nya tekniken med fast mobiltelefoni.

Anf. 3 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Fru talman! Anledningen till att jag anmälde mig till denna diskussion är att jag för ett par veckor sedan ställde en skriftlig fråga till statsrådet där jag tog upp frågan om hur olika företag och enskilda personer har blivit drabbade av stormen Per och dess följdverkningar.

Som ett exempel tog jag upp hur man upplevde situationen i Emmaboda kommun där det var alldeles för många som blev drabbade och där det tog jättelång tid innan man gjorde någonting över huvud taget. Och jättelång tid i detta fall var alltså flera veckor.

Det är ett stort problem både för enskilda medborgare och för företagare att telefonnätet inte fungerar. I det samhälle som vi i dag lever i är

en av grundförutsättningarna för att folk över huvud taget ska kunna leva, verka och ha sin försörjning att detta fungerar.

I svaret jag fick, vilket jag tackar för, fick jag en hel del ytterligare information. Men jag fick egentligen inget svar på min fråga. Därför ska jag upprepa den: Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att det ska finnas ett fungerande telefonnät i hela Sverige?

Det svar som jag fick var att statsrådet följer utvecklingen i de drabbade områdena och operatörernas arbete för att öka driftsäkerheten. Det tycker jag är bra. Sedan säger statsrådet: "Jag överväger nu förslag till åtgärder för att komma till rätta med problematiken men kan inte i nuläget redogöra för dessa."

Jag tycker att det är bra att man överväger förslag till åtgärder. Men när jag fick svaret trodde jag att en av de åtgärder som man övervägde var bland annat det som dagens interpellationsdebatt handlar om.

Vad jag är intresserad av är när det kommer att vidtas sådana åtgärder. Finns det någon tidsplan för att vi ska kunna få någon form av garanti för ett fungerande telefonnät i hela Sverige?

Anf. 4 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag vill framföra ett tack till debattörerna.

Jag tror att vi ska vara väldigt övertydliga när det gäller att det avgörande för att vi ska kunna ha människor boende i alla delar av landet naturligtvis är att vi i detta sammanhang har motsvarande tillgänglighet på telefonisidan som man kan finna i tätorter och i städer. Det är avgörande – annars kan vi inte skapa möjligheter för alla att verka och bo var de vill.

Anledningen till att mitt svar slutar med att ersättning vid avbrott i telefoni kan vara en åtgärd men att det också kan vara fråga om andra åtgärder är att el- och telenät inte är jämförbara. Och jag tror att det är viktigt att vi ser att det finns skillnader mellan el- och telenät.

Det får inte bli så att vi skapar en situation som innebär att förutsättningarna för landsbygdsboende blir sämre med en lagstiftning även om vi har en tydlig avbrottsersättning. Det är anledningen till mitt svar till er, alltså att det kan vara fråga om en avbrottsersättning men att det också kan vara fråga om någonting annat som får bättre effekt på tillgången till telefoni. A och O för människor är att de har telefon. Det primära är inte att de får avbrottsersättning. Jag hoppas att vi är överens om det.

Det är detta arbete som jag nu håller på med innan jag sätter ned foten i fråga om vilka åtgärder som framgent kommer att vidtas.

Post- och telestyrelsen har nu övergått från att följa skeendet där nere till att också utföra en tydlig tillsyn, så att man också granskar utvecklingen i förhållande till nuvarande regelverk. Det är naturligtvis också en del av arbetet som jag har tillgång till och som jag måste ha med mig i det fortsatta arbetet.

Anf. 5 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Det som ministern och jag kan vara överens om är att det primära inte är avbrottsersättningen. Men det är oväder varje år. Det kommer snö, och det kommer stormar. Nu har det råkat vara så under de senaste åren att först kom stormen Gudrun. Det är knappt att jag vill kalla den för en storm. Personligen har jag ett annat namn på den utifrån mina

egna erfarenheter av den kvällen och den natten. Och i år kom stormen Per.

Telia har inte klarat leveranssäkerheten sedan Gudrun. Och människor ute i glesbygden lever fortfarande med följderna av dessa avbrott. Då känner jag att vi måste göra någonting och att vi måste komma vidare.

Självklart ska vi inte skapa någonting som gör att det blir sämre för de boende på landsbygden eller i glesbygden. Att man bor på landsbygden eller i glesbygden betyder inte att man bor långt från städerna eller långt från tätorterna, utan det handlar om att man bor någon kilometer utanför.

Vi har en liten by som ligger kanske en och en halv kilometer utanför Lenhovda där jag bor. Människorna där har problem var och varannan dag. Det fungerar ju naturligtvis en och annan dag. Men sedan händer någonting, och då är de utan telefon igen i flera dagar.

Ministern säger att det kan handla om någonting annat. Men redovisa då vad någonting annat är. Jag har funderat länge över vilka åtgärder som man kan vidta. Vi har skärpt kraven när det gäller Post- och telestyrelsen. Så långt har vi kommit. Och det har gjorts ett så kallat överklagande till länsrätten, tror jag att det var. Och det har väl kommit ett besked om det. Det verkar inte vara någon framkomlig väg.

Ekonomiska drivkrafter har fallit rätt så väl ut när det gäller elleverantörerna. Sådana kanske skulle visa samma goda resultat även när det gäller telefoni och Telia.

Jag kan känna att vi naturligtvis inte ska ha exakt samma system som det vi har för elleverantörerna, utan det måste vara ett system som är anpassat utifrån telefoni. Telia självt har ett så kallat ersättningssystem. Efter fem dagar får kunden 200 kronor och efter tio dagar 500 kronor. Efter 15 dagar, vilket också visar att man ibland räknar med att det tar tid innan man får ordning på sina nät, får kunden 800 kronor.

Personligen kan jag nog känna att om det fanns ytterligare en nolla i beloppen skulle arbetet och de ekonomiska drivkrafterna för Telia bli betydligt större när det gäller att skapa leveranssäkerhet. Så länge vi inte har något annat som blir starkare tror jag att detta skulle skapa en säkrare telefoni i glesbygden.

Anf. 6 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Fru talman! Jag tycker *inte* att detta med ekonomisk ersättning eller ekonomiska incitament ska avfärdas. Det tycker jag på precis samma grunder som Carina Adolfsson Elgestam här framfört. I många olika sammanhang har det ju visat sig att just en ekonomisk kostnad kan vara den största drivkraften för att komma åt ett praktiskt problem. Jag har hela tiden förutsatt att det har varit ett av de medel som man räknat med både i det här fallet och i liknande fall.

Att, precis som Carina här nämnde, tala om någon form av ekonomisk ersättning betraktas av de egenföretagare som jag pratat med som ett hån mot deras verksamhet. Det ger dem inte möjlighet att få sina företag att överleva. I stället behövs det helt andra åtgärder.

Som jag sade i mitt tidigare inlägg är jag glad över att ministern engagerar sig i den här frågan. Ändå skulle jag vilja ta upp det som var den avslutande frågan i mitt tidigare inlägg. Om ministern har för avsikt att

återkomma skulle alla vi som på något sätt är engagerade i frågan vara tacksamma för att få reda på *när* vi kan förvänta oss någon form av åtgärdsplan när det gäller att komma till rätta med problemet. Om inte annat kan man då betrakta det som någon form av ljus i den tunnel av mörker som många i dag upplever.

Prot. 2006/07:62
16 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 7 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Med anledning av Carina Adolfsson Elgestams beskrivning av läget för kunder, också för kunder i absolut närhet till tätorter, vill jag säga att vi nog ska vara överens om att det när det gäller den berättigade kritiken mot Telia Sonera är Telias ansvar att också möta kunden utifrån den service och det engagemang som jag utgår från att en telefonoperatör har intresse av att möta en kund med.

Vad gäller den överklagan som kom den 5 februari kan jag säga att även om Telia Sonera inte har någon skyldighet att tillhandahålla fast telefoni enligt den samhällsomfattande tjänst, det uppdrag, som PTS ålagt Telia Sonera så har Telia Sonera en allmän skyldighet att uppfylla rimliga krav på god funktion och teknisk säkerhet när det gäller den som tillhandahåller nät och tjänster. Det ansvaret åligger naturligtvis Telia också fortsättningsvis.

Återigen: Jag tror att det är viktigt att vi skapar en lagstiftning, styrmedel, som ger en bättre säkerhet och en robustare situation för folk på landsbygden. Är ekonomiska incitament *en* väg är jag öppen för detta. Däremot måste vi vara överens om, vilket inte någon av debattörerna har bekräftat, att motsvarande lagstiftning för elleveranser inte kan jämföras med telefoniansvaret. Därtill krävs det att vi ser över vad som är det effektivaste och bästa sättet att skapa robusthet och säkerhet för människor på landet så att man har en telefoni som man kan lita på. Det är det som jag i dag arbetar med.

Anf. 8 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Det gläder mig att ministern säger att hon är ”öppen för”. Det betyder i alla fall att vi inte stänger några dörrar. Vi har ett gemensamt mål: att få en trygg och säker telefoni i hela landet – detta är viktigt – och framför allt att sätta medborgaren i centrum.

Naturligtvis kommer vi aldrig att ha ett hundra procentigt leveranssystem; det tror jag att alla medborgare är medvetna om. Det gäller då både el och telefoni. Men när en katastrof hänt i landet – en storm eller faktiskt ett blött snöoväder – måste man i sin bostad kunna känna att det inte kommer att dröja många dygn eller timmar, kanske 48 timmar eller 72 timmar, eller ännu längre, innan man får tillbaka sin telefon och för den delen i somliga fall även el. Därför är det viktigt att vi tillsammans arbetar på att få tryggare och säkrare leveranser, i det här fallet vad gäller telefoni.

Fram till dess att ministern presenterar förslag om hur vi ska klara leveranssäkerheten kommer jag att hävda att jag tror på ekonomiska drivkrafter – liknande det system vi har när det gäller elleverantörer – och på möjligheten att överföra det även på teleoperatörerna.

Med detta vill jag tacka ministern för interpellationssvaret och för att hon säger att hon är öppen för ekonomiska drivkrafter.

Anf. 9 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag tror att det är viktigt att vi ser människors och företags behov varhelst i landet det är. I den här interpellationsdebatten diskuterar vi telefoni och telefonitillgång. Det är naturligtvis det mest basala att vi kan utgå från att vi ska ha samma möjligheter varhelst i landet vi bor. Men låt oss inte gå i fällan och skapa en lagstiftning som därmed kan innebära en sämre situation för människor som bor på landsbygden, utan låt oss ha en öppenhet för de åtgärder vi går vidare med just för att skapa robusta nät så att färre drabbas vid olika stormar och så vidare! Vidare gäller det att vi skapar incitament så att kunden kan känna sig tryggare med det system och den lagstiftning som vi har att hantera.

Med anledning av den här interpellationen återkommer jag längre fram till vilka åtgärder det handlar om, med ambitionen att skapa bättre förutsättningar för människor och företagare i alla delar av landet.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2006/07:105 om stöd till folkrörelser för EU-information

Anf. 10 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Bosse Ringholm har frågat mig vad jag avser att vidta för åtgärder för att stimulera kunskapsspridning och debatt om EU:s framtid samt vilket ekonomiskt stöd som folkrörelser som vill sprida EU-information kan räkna med.

Jag tackar för frågan och vill svara så här.

I budgetpropositionen för 2007 framgår det att regeringen i år förstärker anslaget till folkbildning med 391 miljoner kronor netto. Anslaget till folkbildningen blir då sammanlagt ca 3 miljarder kronor i år som bland annat kan användas till kunskapsspridning om EU. Möjlighet finns också för föreningslivets organisationer att söka EU-bidrag för seminarier och information från det nya programmet Ett Europa för medborgarna som inlett i år och som Sverige är med och finansierar.

Information och kunskap om EU sprids även av andra myndigheter, som Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) som i år har en budget på drygt 13 miljoner kronor.

Jag har med anledning av en tidigare interpellationsdebatt sagt att regeringen ska vara en aktiv part i och därmed stimulera debatten om Europasamarbetet. Det är ett ansvar som ligger särskilt på mig som EU-minister men även på övriga ministrar. Under den tid regeringen har verkat har det på olika sätt blivit tydligt att EU-frågor är en naturlig del av de flesta av statsrådets ansvarsområden. Det handlar om politiskt ledarskap – att tydligt visa på olika EU-frågors betydelse för Sverige och Europa i dag.

Jämte besök hos föreningslivets organisationer och skolklasser kommer jag att göra – och gör redan i min roll som EU-minister – en särskild besöksserie och resa runt till alla Sveriges 20 landsting och regioner för att tala, lyssna och samtala om EU-frågor samt utröna hur ett antal mycket viktiga frågor, däribland implementeringen av tjänstedirektivet samt Lissabonprocessen, kan komma att påverka Sveriges kommuner och

landsting/regioner. Ett arbete pågår dessutom för att se hur vi på bästa sätt kan bygga nätverk och skapa relationer med föreningslivsorganisationer som har ett EU-engagemang.

Jag delar inte Bosse Ringholms åsikt att det skulle vara ett *von oben*-perspektiv att på detta sätt föra dialog med olika aktörer i samhället i syfte att utbyta idéer och tankar om EU och regeringens EU-politik. Kopplingen mellan det civila samhället och den styrande nivån måste finnas. Det räcker inte med att dela ut statliga medel. För att föreningslivets organisationer ska kunna påverka och göra skillnad måste de också känna att de får gehör från politiker och tillgång till formella kanaler i beslutsgångarna.

En medborgerlig eller politisk debatt kan heller inte ”skapas”, vare sig genom statliga budgetmedel eller genom inrättande av nya myndigheter. Frågor som berör människor debatteras i det offentliga rummet för att det finns ett självklart behov av att så sker.

Bosse Ringholm hänvisar i sin interpellation till de medel som den tidigare Kommittén för EU-debatt har delat ut till föreningar och organisationer. Kommitténs mandat upphörde vid årsskiftet. Att så skulle ske framgår av de tilläggsdirektiv till kommittén som den förra, socialdemokratiska, regeringen beslutade om den 20 oktober 2005. I den budgetproposition för 2006 som den förra regeringen lade fram framgår det också att det under 2007 och 2008 inte skulle avsättas några medel för denna verksamhet.

Mot denna bakgrund anser jag inte att Bosse Ringholms påstående att den nuvarande regeringen ”genom ett enkelt penndrag strukit alla pengar till kunskapsspridning om EU” ger en rättvisande bild av verkligheten.

Anf. 11 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Jag tackar för det uteblivna svaret på min interpellation om på vilket sätt regeringen vill öka möjligheterna för folkrörelserna att få ekonomiskt stöd för EU-information. Det uteblivna svaret bekräftar att regeringen minskar stödet till folkrörelserna, och det är allvarligt. Här har vi en minister som i sitt svar räknar upp allt annat ekonomiskt stöd som går till folkrörelserna. Min fråga handlar ju om på vilket sätt man skulle kunna ge ett stöd till folkrörelsernas särskilda EU-information. Det är felaktigt, som Cecilia Malmström påstår, att den tidigare regeringen inte hade några planer för 2007 eller 2008. Cecilia Malmström kan ju titta i den socialdemokratiska budgetmotionen för 2007. Där finns det särskilda pengar både för EU-kommittén och för EU-information i motsats till den nuvarande regeringens budget.

Det är naturligtvis så att Cecilia Malmström har förlorat budgetmatchen med Finansdepartementet och inte fått fram några pengar för EU-information. Hur det har gått till har vi inte fått någon som helst information om. Det kanske helt enkelt var så att Cecilia Malmström inte ens kom in i matchen. Anslaget kanske ströks ut utan att Cecilia Malmström ens var närvarande och visste om vad som hände. Det kanske är det mest sannolika. Jag tycker att det är plågsamt att Cecilia Malmström står här och skryter och säger att hon ska föra en dialog med folkrörelserna när det första hon har gjort har varit att ta bort de pengar som folkrörelserna har fått. Här har landets pensionärsorganisationer, studieförbund, ungdomsorganisationer, fredsorganisationer – ja, alla som har varit intresse-

Prot. 2006/07:62
16 februari

Svar på
interpellationer

rade av EU-information, EU-frågor – fått möjligheter att via ett särskilt anslag i flera år kunna driva EU-verksamhet. Kommittén för EU-debatt, med alla politiska partier representerade, har tagit initiativ till en rad värdefulla arrangemang – debatter, seminarier utställningar och mycket annat – som har stimulerat EU-informationen och EU-debatten i Sverige. Allt detta stryker regeringen bara med ett penndrag bort.

Och så säger Cecilia Malmström: Jag åker runt och pratar med landets landstingspolitiker. Det är väl trevligt att prata med landets landstingspolitiker, men det är kanske inte de som i det här läget är den mest angelägna befolkningsgruppen. Det är ju våra studieförbund, våra folkrörelser, som ska få chansen att debattera EU-frågor, få information om EU-frågor. Dem har regeringen minskat möjligheterna för.

Det är häpnadsväckande att Cecilia Malmström säger att vi har ett folkbildningsanslag som ökar under det här året. Det är ju ett initiativ från den tidigare socialdemokratiska regeringen, som ville öka folkbildningsanslaget med 400 miljoner kronor. Inte ens det har den här regeringen lyckats leva upp till, utan det har också naggats i kanten. På varje område har den nuvarande regeringen minskat folkrörelsernas möjligheter att bedriva EU-verksamhet. Att sedan komma och säga: Jag driver folkrörelseverksamhet på egen hand genom att åka runt till landets landstingspolitiker – det är ju ett skämt. Tittar man på regeringens hemsida ser man att det är ett besök i månaden som Cecilia Malmström gör hos landstingspolitikerna. Och det skulle vara grunden för en EU-debatt i Sverige. Det är inte bara ett skämt. Det är ett hån mot dem som är intresserade av en EU-debatt att bete sig på det sättet.

I en tidigare interpellationsdebatt sade Cecilia Malmström att hon till och med hade varit ute på en PRO-förening, Pensionärernas Riksorganisation, och debatterat EU-frågor. Det skulle vara intressant att höra vilken förening det var, för det fick vi aldrig något svar på förra gången, och framför allt vad de tyckte om att hon har dragit in hela anslaget för EU-information så att de och andra organisationer inte längre har möjlighet att söka pengar för debatt och information om EU-frågor från EU-kommittén eftersom den är nedlagd. Det skulle vara intressant att höra. Vad sade de i den där PRO-föreningen? Hur gick dialogen och var var det? Det svaret blev Cecilia Malmström skyldig förra gången. Nu har Cecilia Malmström fler möjligheter att ge oss ett svar på den punkten.

Anf. 12 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Mycket ska man tydligen tvingas lyssna till innan örönen trillar av. Det är ju fantastiskt att få höra den förre EU-ministern beklaga sig över den nya regeringens EU-politik, en person som regelbundet skolkade från EU:s ministerrådsmöten, som jag i stort sett aldrig har hört yttra en enda Europapolitisk åsikt och som nu går till angrepp mot den nya regeringen för att den inte har några ambitioner när det gäller att föra EU-debatt.

Men om vi nu ska diskutera själva sakfrågan, som är viktig, handlar det ju om hur vi stimulerar en engagerad, intressant och spänstig Europa-debatt. Jag tror att vi då måste fundera på varför det är så att vi inte har en sådan spänstig, spännande och intressant Europadebatt i dag. Jag tror att grundproblemet är att det finns alldeles för få politiker, för få politiska debattörer, som tar striden och som tar en diskussion med varandra. Då

tror jag att de flesta människor som följer den politiska debatten runt om i Sverige i dag funderar: Om det nu är så att de ledande politikerna, inte minst från det ledande oppositionspartiet i dag, inte för en EU-politisk debatt, inte tar en EU-politisk diskussion, varför ska då vi engagera oss och föra den här debatten? Det är den frågan som är den intressanta och som vi måste ställa oss.

Det är spännande att det i den här politiska debatten framställs som att lösningen på problemet med den brist på engagerad Europadebatt som vi har i Sverige skulle vara att vi inrättar ytterligare en myndighet. Men, för sjutton, vi är ju ett av de länder i världen som har flest myndigheter, över 500 statliga myndigheter! Om problemet vore antalet statliga myndigheter skulle vi ha haft en fantastisk EU-debatt i Sverige. Men det är inte det som är problemet, utan problemet är att ledande politiker har abdikerat från sitt ansvar att föra en EU-debatt.

Det är ingen elitism och inget *von oben*-perspektiv att säga att vi ska lägga ned en statlig myndighet som ska försöka styra den Europapolitiska debatten uppifrån, utan det är precis tvärtom. Det handlar om att visa respekt och ansvar att säga att det inte är en myndighet som ska styra den Europapolitiska debatten utan att det är politiker, ledande företrädare, i dialog med medborgare som ska föra den politiska debatten.

Det är att ta sitt ansvar som folkvald och som statsråd att försöka vara ute och ta den här debatten. Jag skulle vilja uppmana alla som är intresserade av att vi ska få en stark Europapolitisk debatt i Sverige att försöka lämna formdiskussionen och i stället sätta i gång och debattera EU-frågan. Var finns de politiska visionerna om utvidgningen, om det konstitutionella fördraget, om utrikes- och säkerhetspolitiken, om miljöpolitiken och de stora klimatförändringar vi står inför? Var finns de visionerna? Vi måste lämna formdiskussionen bakom oss.

Jag förde faktiskt också en del diskussioner och debatter med förra socialdemokratiska folkbildningsansvariga statsrådet, som gjorde en del uttalanden i just folkbildningsfrågor som retade upp en del studieförbund under den förra mandatperioden. Det finns nog en hel del att säga också om den socialdemokratiska regeringens folkbildningspolitik i så fall. Jag tycker att det finns all anledning till självvrannsakan också för den förra socialdemokratiska regeringen om det är så att det är problem när det gäller folkbildningsanslaget.

Återigen: Jag tror att det grundläggande för att vi ska få en stark och engagerad Europadebatt är att vi lämnar formfrågorna bakom oss och debatterar och diskuterar de Europapolitiska frågor som är viktiga för oss i Sverige.

Anf. 13 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Jag vill tacka Bosse Ringholm för att han har ställt den intressanta interpellationen. Jag vill också tacka statsrådet för ett alldeles utmärkt svar, som väl illustrerar den omläggning av Europapolitiken som har skett under den senaste tiden. Alla vi som är folkvalda har ett väldigt personligt ansvar för att föra diskussionen. Jag vill ge några exempel på detta.

Fru talman! Så sent som i går var jag på ett möte där Cecilia Malmström var med och talade. Det var årsmötet i en förening där jag är med-

Prot. 2006/07:62
16 februari

Svar på
interpellationer

lem. Vi hade inbjudit allmänheten och medierna till den del där Cecilia Malmström skulle medverka med ett anförande om EU.

Det vore verkligen fel att påstå att det var väldigt många som kom. Uppriktigt sagt var det väldigt få från allmänheten som kom. Men jag tror för min del att den här typen av initiativ, där partiföreningar och andra inbjuder till debatt, är väldigt viktiga. De talar om att vi folkvalda är villiga att diskutera frågan. Det handlar alltså inte bara om pengar.

Fru talman! Jag ska ta två andra exempel från denna vecka på att ansvaret ligger på oss själva. Det första var vid ett möte här i riksdagen så sent som i måndags. Jag blev anmodad att komma till ett möte vid en visning för ett antal invandrare från bland annat Iran och Uruguay. Visningen hade arrangerats av ABF Stockholm Vux. De var väldigt intresserade av många saker. Den halvtimme vi skulle diskutera blev halvannan timme, varav ungefär en tredjedel kom att ägnas åt utrikesfrågor, EU-frågor, valutafrågor och så vidare.

Det finns ett stort informationsbehov och ett stort intresse. Här handlar det inte om pengar. Här handlar det om engagemanget från de enskilda människorna och oss som är ansvariga. Senare i dag kommer jag att ha ett annat motsvarande arrangemang. Det är en komvuxavdelning från Upplands Bro som kommer på besök. Vi kommer också seriöst att diskutera frågan om Sverige och EU. Om vi folkvalda inte är beredda att själva bilda opinion hjälper inga anslag i världen.

Alla vi som debatterar här stod på samma sida när det gällde övergången till euron 2003. Vi hade större ekonomiska resurser. Det är ingen diskussion om det; det tror jag att vi kan vara eniga om. Dessvärre hade vi inte tillräckligt bra argument för att övertyga människorna i landet. Det är argumentens styrka och engagemanget som avgör, inte bara pengarna.

Anf. 14 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Som jag nämnde ökar vi anslaget till folkbildningen med 391 miljoner kronor. Det är roligt att Socialdemokraterna föreslog 400 miljoner. Trots allt är det inte så jättestor skillnad. Men det är en ökning till folkbildningen.

Det är säkert så som Bosse Ringholm säger, att man i den socialdemokratiska oppositionsbudgeten ville ha kvar Kommittén för EU-debatt, men i de papper som den förra regeringen lämnade över och som är underlag för budgeten fanns det ingen sådan indikation.

Kommittén för EU-debatt har gjort jättemycket bra och varit oerhört ambitiös. Jag välkomnar verkligen det arbetet och har tackat för det. Jag har själv deltagit, precis som Bosse Ringholm säkert har, i många av deras engagemang och arrangemang. Men det var en tidsbegränsad uppgift de hade. Vi kan inte ha statliga kommittéer för alla samhällsfrågor som är viktiga att debattera. De hade ett tillfälligt engagemang som utfördes på bästa sätt. Nu är kommitténs mandat avslutat. Vi har försökt ta vara på deras kunskap och erfarenhet för att använda det på allra bästa sätt. Nu går vi vidare i nästa fas. Som sagt finns folkbildningsanslaget, och det finns Europa direkt-kontor runt om i hela landet som kan finansiera ett samarbete och engagemang av olika slag. Vidare finns det nya Europaprogrammet Ett Europa för medborgarna, där folkrörelseorganisationer och också föreningslivet kan söka stöd.

Det är inte så att debatten om EU har tystnat den senaste tiden. Bosse Ringholm måste vara medveten om att EU faktiskt diskuteras runt omkring i hela landet. Det diskuteras inte så mycket som Bosse Ringholm och jag säkert skulle önska, men det diskuteras i föreningslivet, bland folkrörelserna, på arbetsplatser, på universitet, i skolor, i seminarieform och så vidare. Det är väldigt angeläget. Detta gör man utan att det finns en särskild kommitté som finansierar det, och man diskuterar EU om det känns angeläget.

När vi från politiskt håll diskuterar EU och klimatfrågan, kanske vår största och viktigaste uppgift, följs det upp med temadagar i skolan och med olika typer av arrangemang i föreningslivet. När vi diskuterade den heta frågan om Turkiets medlemskap i EU, som väckte många känslor, bjöds jag in till massor av föreningar. Jag kunde inte komma till alla – Bosse Ringholm vet att ett statsråds almanacka är fulltecknad – men jag försöker vara ute så mycket som det någonsin går.

Bosse Ringholm kanske väljer att missförstå mig. Jag sade att min resa till de olika lanstingen är *en* del som jag gör. Jag ska besöka samtliga landsting och där träffa kommunal- och landstingspolitiker. De är jätteglesa, även Bosse Ringholms partikamrater, för att det kommer en minister som frågar hur de jobbar med EU-frågorna. Bosse Ringholm vet ju att 60 procent av allt som EU bestämmer sedan ska verkställas på kommunal och regional nivå. Hur jobbar de? Hur kan vi bli bättre på att förankra detta och föra ut det till medborgarna runt omkring i Sverige? Föreningslivets representanter är också inbjudna till mötena. Ofta kombinerar jag det med ett besök i en skola eller något liknande. Jag kommer också att ha olika former av nätverksträffar dit bland andra PRO är inbjudna, och de har artigt tackat ja och inte sagt ett ord om detta. Jag tror att vi till Regeringskansliet har fått totalt två samtal från föreningar som har varit kritiska mot nedläggningen av kommittén, men inte mer. Två samtal är inte mycket.

Vad det handlar om är ledarskap, att visa att vi som är ledare i riksdagen och regeringen tar EU-frågorna på allvar och på ett naturligt sätt diskuterar hur de påverkar människor i deras vardag. Den förra regeringen kanske inte har VM-titeln i ledarskap när det gäller just EU-frågor, men om nu Bosse Ringholm tycker att detta är viktigt ser jag fram emot att vi tillsammans kan ta den här diskussionen. Det vore också roligt om vi kunde tala om EU-frågorna i sig och inte om en kommitté som inte finns längre. Vad tycker Socialdemokraterna om utvidgningen, hur ska vi göra med klimatfrågorna, Lissabonprocessen, EU:s utrikespolitik och så vidare? Det är den debatten vi måste välkomna, och det är den som människor kommer att lyssna på.

Anf. 15 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Den nya borgerliga regeringen har med ett penndrag strukit bort alla pengar och resurser för EU-information och lagt ned Kommittén för EU-debatt, som alla politiska partier var representerade i. Samtidigt som regeringen har gjort detta säger man att man är intresserad av en dialog med medborgarna. Det hänger inte ihop, vilket alla naturligtvis inser.

Det är alldeles uppenbart att Cecilia Malmström också känner att hennes argumentation inte bara är svag – den är obefintlig – eftersom

hon tillkallat två vasaller här, två folkpartistiska vasaller, som berättar om alla årsmöten i Folkpartiet de har varit med om. Men det förändrar ju inte situationen i sak på något sätt.

De här interpellationsdebatterna är till för en debatt mellan statsrådet och oss riksdagsledamöter. Det är så riksdagsordningen, fru talman, är utformad, och det är så vi ska hålla debattordningen i fortsättningen, under talmannens ledning – om man nu kan tala om ledning i det här fallet.

Anf. 16 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill påminna om att jag är väl medveten om hur riksdagsordningen är utformad.

Bosse Ringholm får ordet igen för att sakligt hålla sig inom ämnet.

Anf. 17 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Jag är tacksam för att jag får tillfälle att tala här från talarstolen.

Jag är medveten om att Cecilia Malmström inte har något argument för att slopa stödet till EU-kommittén och EU-informationen.

Jag har ställt frågan: Vad sade man i den där PRO-föreningen, som Cecilia Malmström förra gången sade att hon hade besökt, när hon hade tagit bort pengarna? Jag har fortfarande inte fått svar. Vilken PRO-förening var det? Vad sade de i PRO-föreningen? Jublade de? Applåderade de när Cecilia Malmström sade: Från och med årsskiftet slipper ni de pengar som ni förut har kunnat söka, både PRO, andra pensionärsorganisationer och olika studieförbund?

Jag har roat mig med att titta på vad Cecilia Malmström har gjort för uttalanden och inspel i EU-debatten, i sakdebatten, vilket skulle kunna vara intressant eftersom Cecilia Malmström inte vill debattera längre kring informationen, eftersom hon har så lite på fötterna där. Då har jag konstaterat att det mest remarkabla som man kan hitta på Cecilia Malmströms hemsida är att hon har hälsat Bulgarien och Rumänien välkomna till EU från den 1 januari. Det är det enda uttalande jag kan se på hennes hemsida. Det är säkert väldigt glädjande – det kan jag instämma i – och viktigt att vi får Bulgarien och Rumänien som medlemmar från årsskiftet, men jag kan inte se ett enda initiativ, en enda politisk markering, ett enda nytt politiskt förslag från Cecilia Malmström under senare tid.

Den regeringsdeklaration som vi hörde häromdagen kring de utrikespolitiska frågorna var ju väldigt vag, väldigt allmän, kring EU-frågorna. Det fanns inte tillstymmelse till något nytt initiativ. Tvärtom har ju regeringen när det gäller EU-frågor backat, exempelvis när det gäller miljöfrågorna. Där har man backat och sagt: Vi kommer bara att uppfylla de mål vi har ställt upp tidigare om alla andra gör det. Man kryper bakom dem som är långsamgående.

Nej, Cecilia Malmström: Kommittén för EU-debatt behöver inte leva för all evighet. Det är inte det som det handlar om. Det handlar om att skapa ett ekonomiskt utrymme för många organisationer att kunna hålla på med EU-frågor, EU-politik och EU-debatt. Det gavs via den tidigare regeringens anslag för Kommittén för EU-debatt, och det gavs via de stödformer som fanns. Nu har regeringen tagit bort inte bara kommittén – man har tagit bort framför allt de ekonomiska möjligheterna för de här organisationerna.

Jag tycker att det är utomordentligt tveksamt att ha en minister som säger att hon vill stimulera debatten, och det första hon gör är att hon tar bort pengarna för organisationerna. Det andra är att hon inte på något vis demonstrerar några initiativ i debatten. Hälsa gärna Bulgarien och Rumänien välkomna till EU, men det räcker inte, Cecilia Malmström, som EU-politik, om man ska vara EU-minister.

Prot. 2006/07:62

16 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 18 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Det här riskerar ju lätt att bli en stor formdebatt, om både riksdagsordning och annat, och jag tycker att vi ska försöka avhålla oss från det. Det är ju fritt för alla riksdagsledamöter att anmäla sig till en interpellationsdebatt och delta i den utifrån de intressen och åsikter som de har. Bosse Ringholm vet ju också att det fungerar på det sättet. Det finns möjlighet för i stort sett samtliga Bosse Ringholms partikamrater att delta i den här interpellationsdebatten också. Det känner ju Bosse Ringholm väl till.

Den intressanta frågan är ju ändå, tycker jag, om vi nu ska hålla oss till det ämne som Bosse Ringholm tar upp i sin interpellation och som är angeläget: Hur skapar vi förutsättningar för en aktiv och engagerad Europadebatt?

Jag skulle då vilja höra, med statsrådet naturligtvis men också med Bosse Ringholm i deras egenskaper som nuvarande och före detta Europaminister: Är det verkligen så att det bästa sättet att skapa engagemang och intresse för Europafrågor och skapa en livaktig Europadebatt är att i ett av världens mest myndighetstäta länder skapa ytterligare en statlig myndighet? Är det verkligen det bästa sättet att skapa den här debatten? Är det elitism att lägga ned en statlig myndighet som verkligen har haft ett ovanifrånperspektiv? Är det inte så att ansvaret ligger på de folkvalda i riksdagen, i landsting och i kommuner och de ministrar som finns? Är det inte deras ansvar att se till att föra en aktiv och engagerad debatt och på så sätt stimulera till debatt också ute bland medborgarna?

Jag tror nämligen att det är så att många människor ute i landet funderar så här: Om det nu är så att de ledande politikerna inte för en aktiv och engagerad Europapolitisk debatt, varför ska vi då engagera oss?

Det är en fullt rimlig fråga. Därför ligger ett stort ansvar på alla oss här, som är engagerade i Europapolitiken, att föra den Europapolitiska debatten.

Bosse Ringholm ställde en fråga till statsrådet om hennes engagemang, och vad statsrådet har gjort får naturligtvis statsrådet svara på, men det skulle också vara intressant om det förra statsrådet kunde redogöra lite för vilka initiativ han tog under sin tid för att sätta fart på den Europapolitiska debatten i Sverige.

Anf. 19 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Inför 2009, då Sverige ska ha värdskapet för Europeiska unionen, är det naturligtvis väldigt viktigt att vi på olika sätt stimulerar debatten. Jag tror för min del att det vore farligt att göra den tröghet som präglar opinionsbildningen kring EU-debatten till en fråga om pengar eller någonting annat enskilt. Jag tror i stället, som jag sade i mitt första inlägg, att det personliga engagemanget är det kanske allra viktigaste för att vi ska kunna lyfta fram det här, ungefär som den socialdemokratiska

regeringen lyckades väldigt väl med inför vårt förra ordförandeskap 2001, då jag uppfattade att EU-intresset i Sverige ökade markant genom de många olika arrangemang och det sätt som både Göran Persson och andra statsråd i hans regering, inte minst Anna Lindh, drev verksamheten på.

Jag tror för min del att det är den typen av ledarskap som behövs, och det är väldigt viktigt.

Sedan, fru talman, måste jag ändå få fört till protokollet att när Bosse Ringholm säger att Tobias Krantz och jag är vasaller så kan jag åtminstone för min del säga att Cecilia Malmström inte hade någon aning om att jag skulle delta i den här debatten. Det är en smula nedsättande för mig, tycker jag, att bli betecknad som en vasall. Jag skulle aldrig säga det om de många andra socialdemokrater som numera brukar delta i debatter. Jag tycker att det är väldigt bra att många ledamöter deltar i debatter. Att på det sättet göra en formfråga av någonting tycker jag är väldigt tråkigt. Jag beklagar att jag har blivit betecknad som vasall. Jag känner mig inte som en sådan. Jag känner mig sårad.

Anf. 20 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag har aldrig suttit i Sveriges riksdag, men jag har mycket stor respekt för denna institution, och jag hoppas att vi kan hålla en respektfull ton mellan oss här. Det blir en mycket trevligare debatt då.

Bosse Ringholm! Det känns som om du inte riktigt lyssnar på vad jag säger. Jag försöker ju tala om just hur vi arbetar med att få i gång en debatt på de här områdena tillsammans med föreningslivet och folkrörelserna. Det är jätteroligt att Socialdemokraterna vill delta i de här frågorna. Vi har också just nu samtal, både jag och mina ministerkolleger, med riksdagens olika utskott för att se hur vi kan få ytterligare samråd i viktiga EU-frågor. Det är så vi arbetar.

Jag tycker i och för sig att det är viktigt att välkomna Rumänien och Bulgarien. Det är en viktig fråga för regeringen att länderna är välkomna i EU. Sverige har också, genom mig och andra statsråd, under den här tiden tydligt profilerat sig i ett antal viktiga Europafrågor både i Europa och i Sverige, även om Bosse Ringholm kanske missat det.

Jag kan nämna Turkiet, där Sverige nästan fått en extremiststämpel för att vi engagerat oss så mycket i den frågan. Lissabonprocessen, som jag vet att Bosse Ringholm tidigare arbetade mycket med och som vi nu försöker få lite nytt liv i och konkretisera, är en fråga som jag driver hårt. Varenda ledamot i EU-nämnden vet hur mycket jag engagerar mig för att den ska bli mer konkret, för att vi ska få till stånd en bättre *regulation*, för att vi ska leverera det vi lovat, för att vi ska integrera handelsdimensionen. Jag har sagt det i många tidningar, på många ställen runt omkring i landet, i denna kammare och i EU-nämnden.

Klimatfrågan är en annan fråga som vi driver i EU just för att vi ska få ambitiösa målsättningar, att EU ska binda sig – det är trevligt om interpellanten lyssnar på svaret – så att vi från EU:s sida ska kunna komma med ett gemensamt åtagande om att minska koldioxidutsläppen med 30 procent, inte med 20 procent, som EU-kommissionen föreslår.

Vi driver på i konstitutionen. Vi driver på och förbereder ett förslag från Sverige som vi hoppas att även Socialdemokraterna kan ställa sig bakom. Det gäller hur vi ska gå vidare med budgetrevideringen i en framtida budgetöversyn.

Jag gjorde tillsammans med migrationsministern häromdagen ett stort utspel om flyktingfonder och den europeiska flyktingpolitiken när det till exempel gäller flyktingarna från Irak. Det är tråkigt att Bosse Ringholm missat det. Jag skickar gärna över en liten *file* på vad jag gjort.

Sedan till frågan om föreningar, inklusive PRO-föreningar. Vad gäller den PRO-förening som vi senast talade om uppstod det kanske ett missförstånd där. Jag har besökt PRO-föreningar, visserligen inte som minister men jag har besökt PRO-föreningar i Göteborg, Mölndal och på några andra ställen som jag nu inte kommer ihåg eftersom jag varit hos ganska många. PRO är inbjuden till en nätverksträff som vi ska ha senare i vår. De har tackat ja och vid det tillfället inte nämnt ett ord om kommittén; de kanske gör det när vi träffas. Jag är beredd att samtala med dem för att se hur vi kan samverka och stötta varandra och få i gång ett samtal om dessa frågor.

Jag vill hänga på det som jag tror Gunnar Andrén sade om det svenska ordförandeskapet som vi just nu förbereder. Vi hoppas att det blir ett viktigt och professionellt genomfört ordförandeskap där vi förhoppningsvis kan engagera stora delar av föreningslivet. Vi lyssnar av föreningsliv och folkrörelser för att höra hur de ser på frågan och hur vi tillsammans kan arbeta för att det ska bli hela svenska folkets ordförandeskap, på samma sätt som det i många avseenden blev under det förra ordförandeskapet, som den dåvarande regeringen genomförde på ett mycket framgångsrikt sätt.

Anf. 21 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Jag har ställt en interpellation till Cecilia Malmström om vad regeringen tänker göra för att stödja våra folkrörelser och ge möjligheter till en debatt i EU-frågor. Svaret från Cecilia Malmström är att regeringen tagit bort det ekonomiska stöd som folkrörelserna tidigare hade och lagt ned den kommitté som kanaliserade det stödet. Det viktiga är inte kommittén i sig, utan det viktiga är att det finns ett ekonomiskt stöd till folkrörelserna. Men det har regeringen alltså tagit bort. Cecilia Malmström har förklarat att hon nu i stället umgås med riksdagens utskott och åker runt och träffar landstingspolitiker. Det är inte mycket till EU-debatt om det ska vara regeringens hållning.

Jag har något förvånat även konstaterat, fru talman, att några folkpartistiska riksdagsledamöter uppträder i den här debatten för att berätta om årsmöten som de varit på tillsammans med Cecilia Malmström, men jag ser inte att de för någon debatt med statsrådet i frågan. Tanken med interpellationer är väl just att de ska vara debatter mellan oss riksdagsledamöter och statsråd. Det är emellertid upp till fru talmannen att hantera situationen, om vi kan ha den debatten.

Jag har gärna en debatt om EU-frågor med både Andrén och Krantz, men då ska det naturligtvis vara på sjysta och lika villkor. Jag har ju inte ens möjlighet att replikera de folkpartistiska ledamöterna när de attackerar mig men inte har någon diskussion med statsrådet.

Prot. 2006/07:62

16 februari

Svar på
interpellationer

Slutligen vill jag säga att jag är förvånad över att Cecilia Malmström kan hävda att hon vill bidra till EU-informationen och EU-debatten när det enda hon hittills gjort är att ta bort de resurser som funnits för EU-information och EU-debatt. Dessutom har regeringen inte, Cecilia Malmström, på en enda punkt kunnat visa på något nytt EU-initiativ. Lissabonprocessen nämns liksom Turkiet, som samma Anna Lindh var oerhört engagerad i, och mycket annat, men de är ju gamla socialdemokratiska paradområden. Det är bra att den nuvarande regeringen fortsätter att arbeta med dem, men några nya, egna initiativ har den här regeringen inte kommit med, och lär väl inte heller göra med tanke på den sammansättning den har.

Anf. 22 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Det är rörande att höra Bosse Ringholm tala sig varm för att jag ska komma med EU-förslag. Jag vet inte hur många som levererades på Bosse Ringholms tid.

Folkrörelserna får ett ökat anslag med 391 miljoner kronor. Det är ganska mycket pengar. Kommittén för EU-debatt hade 15 miljoner om året. 391 miljoner kronor är mer än 15 miljoner kronor. Om bara en bråkdel av detta anslag används till EU-debatt har vi nått ganska långt.

Men återigen kan debatt inte skapas genom kommittéer. Det finns möjligheter för svenska folkrörelser, organisationer och föreningar att söka ekonomiskt stöd. En debatt kan dock aldrig skapas om det inte finns något som engagerar människor att hänga upp debatten kring. Vi har ingen särskild statlig kommitté för debatt om andra frågor. Vi har under en övergångstid haft Kommittén för EU-debatt – det var regeringens intention att det skulle vara just en övergångskommitté – och den har nu fullföljt sitt uppdrag på ett mycket klokt och viktigt sätt.

Nu går vi in i en ny fas. Hur gör vi det? Jo, genom att visa ledarskap, genom att komma med initiativ och debatt i EU-frågor, genom att visa hur EU-frågorna berör människor i deras vardag. Bosse Ringholm måste väl ändå hålla med om att det bara är på det sättet vi kan få människor att känna engagemang i de frågorna, genom att fråga sig vad EU-medlemskapet betyder för dem. Vi kan skapa ett engagemang och ett ifrågasättande genom att vi som politiska ledare i regering och riksdag samt på kommunala och landstingskommunala nivåer – det är tråkigt att Bosse Ringholm inte erkänner den viktiga roll som de har – kan visa på de konkreta effekterna. Då kan vi också få en debatt.

Jag har försökt svara så tydligt som möjligt på interpellationen; vi hade en interpellation i samma ämne strax före jul. Om jag inte är tydlig kan jag bara beklaga det, men det är det svar jag vill ge. Jag hoppas att vi i fortsättningen kan diskutera EU:s sakpolitik i stället för formerna. Det är trots allt det som kommer att skapa grogrunden för ett engagemang och för att medborgarna ska känna sig mer bekväma med EU-medlemskapet.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 23 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Leif Jakobsson har frågat mig hur jag avser att agera för att regeringen i framtiden ska hantera EU-frågor med den öppenhet som jag sagt mig eftersträva men som enligt Leif Jakobsson hittills inte har präglat arbetet.

Regeringen har högt ställda ambitioner när det gäller öppenheten. Öppenhet och transparens skapar förtroende och tillit, vilket är grundläggande för den politiska legitimiteten. Leif Jakobsson gör i sin interpellation ett antal påståenden om hur regeringen hittills skött öppenheten. Jag vill gärna ta tillfället i akt och bemöta dessa påståenden.

Det är riktigt att EU-kommittén lades ned vid årsskiftet, vilket vi talat om i 40 minuter. Av vad som kan utläsas i den förra regeringens budgetunderlag hade man då inga planer på att förlänga kommitténs uppdrag när dess mandat löpte ut den sista december.

Såsom Leif Jakobsson framhåller har Riksdagskommittén tagit fram ett ambitiöst förfarande för hur EU-frågor ska behandlas i riksdagen. Regeringen står till riksdagens förfogande vid genomförandet av detta förfarande. Det är de nuvarande regeringspartierna som drivit fram reformerna, vilka syftar till att öka öppenheten i EU-arbetet.

Regeringen kommer naturligtvis – och gör det redan – att på föreskrivet sätt fullt ut samråda med riksdagen i frågan om EU:s framtida fördrag. Så kallat saksamråd ska enligt den nya ordningen ske på riksdagens begäran av berörda utskott. Inför den resa till Berlin som Leif Jakobsson hänvisar till gjordes ingen sådan begäran. Företrädare för regeringen tog initiativ till samråd men fick beskedet att avrapportering skulle ske i efterhand. Avrapportering till konstitutionsutskottet gjordes den 1 februari, mindre än ett dygn efter resan till Berlin. Jag vill också peka på statsministerns återrapportering efter toppmötet i Lahtis som ett gott exempel på regeringens ambitioner. Det var första gången en statsminister gjort återrapportering från ett informellt toppmöte sedan denna mötesform återupptogs.

Vad gäller utlämnande av det brev som Leif Jakobsson nämner kan jag meddela att regeringen i går fattade beslut om att lämna ut brevet.

Regeringen kommer fortsatt att arbeta för ökad öppenhet i EU-politiken. Vi vill på alla sätt uppmuntra en bred EU-debatt i Sverige, och vi vill själva delta i den mer aktivt än tidigare regeringar. EU är en självklar del av vår vardag, och det är därför naturligt att EU-politiken ses som en integrerad del av samhällsdebatten i stort.

Regeringen avser, som jag framhållit flera gånger tidigare, att vara en aktiv part i Europasamarbetet. Det handlar om politiskt ledarskap, att tydligt visa på olika EU-frågors betydelse för Sverige och Europa i dag.

Anf. 24 LEIF JAKOBSSON (s):

Fru talman! Låt mig tacka för svaret. Jag kan dock inte med bästa vilja i världen säga att jag är nöjd med det.

Jag tyckte att interpellationen gav en möjlighet för statsrådet Malmström att ta plats i EU-debatten, att komma till kammaren och säga: Ja, det blev fel med hanteringen av brevet och det blev fel med samrådet och informationen till riksdagen, men det ska vi rätta till. I stället är svaret

*Svar på
interpellationer*

något slags kryptiskt, formalistiskt försvar för vad som hänt. Det är synd, för annars skulle jag ha kunnat säga: Välkommen in i matchen. Nu kan jag tyvärr inte säga det med tanke på svaret. Det är också synd då vi har ett gemensamt intresse av att vi får ett konstitutionellt fördrag, gärna före parlamentsvalet 2009.

Vi har ett gemensamt intresse av detta, för vi delar synen att utvidgningen måste gå vidare. Det är därför vi är så upprörda över hur den här frågan har hanterats.

Hemligstämpeln hävdades i går kväll. Det gav oss en möjlighet att se vad det var för fruktansvärda dynamitfrågor som fanns i brevet – det daterades den 3 januari, stämplades in den 17 januari, och hemligstämpeln hävdades i går, den 15 februari – och vad det var för enormt viktiga saker som behövde skyddas under denna en och en halv månad.

Hemlighetsmakeriet och konspirationsteorierna kring EU fortsätter ju om man hanterar EU-frågor på det här sättet. Nu har statsrådet en möjlighet att berätta varför man har hållit på hemligstämpeln. Varför skulle detta brev, som inbjöd till en ny diskussion om det konstitutionella fördraget, inte komma till vare sig riksdagens eller allmänhetens kännedom?

Detta gör också att samrådet med och informationen till riksdagen blir något av moment 22. Statsrådet sade i sitt svar att riksdagen inte hade begärt någon information. Nej, hur ska riksdagen kunna begära information om ett hemligstämpelat brev? Det handlar ju om ett möte som var utlyst i brevet.

Det är riktigt att det ställdes en fråga, och från den socialdemokratiska gruppledningen sade vi att det bara finns ett sätt att sköta det här, nämligen den väg som finns i riksdagsordningen: Samråd och information med de utskott som är berörda. Det skedde inte.

Jämför detta med behandlingen av konventsförslaget och diskussionerna inför EGC, regeringskonferensen. Då tillsatte vi ett gemensamt, sammansatt utskott av utrikes- och konstitutionsutskottet innan regeringskonferensen startade för att regeringen skulle ha ett förhandlingsmandat från denna kammare. Vi voterade om det. Vi var inte ens överens i alla frågor. Vissa frågor blev stora, till exempel huruvida vi skulle ha en vald president eller inte. Det viktiga var att det fanns ett mandat innan regeringen satte sig i regeringskonferensen.

Nu äger det rum något slags informell regeringskonferens där en enda människa åker till EU och diskuterar med någon sorts mandat från Statsrådsberedningen. Vi i riksdagen har ingen möjlighet att ge riktlinjer eller diskutera detta på ett vettigt sätt. Därför har vi socialdemokrater i dag på morgonen lämnat in en begäran hos talmannen om att man omedelbart ska sätta i gång förhandlingar med partierna om att få till stånd en organisation, så att vi får ett inflytande från kammaren och ett förhandlingsmandat som är demokratiskt förankrat i den fortsatta processen.

Anf. 25 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Anledningen till att jag har begärt ordet är att det här har riktats en del frågor som regeringen enligt min uppfattning egentligen inte har med att göra, utan de gäller riksdagens interna arbete. Eftersom jag har viss inblick i hur detta har gått till vill jag gärna redovisa det. Jag tycker att det är orättvist att puckla på statssekreteraren Nicola Clase på

det sätt som man har gjort från socialdemokratisk sida. Nu pucklar man också på Cecilia Malmström.

När det gäller mötet i Berlin tog Regeringskansliet genom Nicola Clase kontakt med talmannen för att få vägledning om hur det hela skulle hanteras. Man tog kontakt med konstitutionsutskottet och EU-nämnden. EU-nämnden skickade före mötet ut Nicola Clases instruktion. Det var fem punkter som hon tog upp. Det var tämligen okontroversiella punkter, men nu håller vi oss till det formella.

Mötet ägde rum på en onsdag. KU erbjöds att få en föredragning av statssekreteraren på tisdagen vid utskottssammanträdet kl. 11. KU avböjde detta och föredrog att få en föredragning i efterhand. Det är knappast Regeringskansliets fel, utan ansvaret ligger hos organisationen inom konstitutionsutskottet.

EU-nämndens alla ledamöter, inklusive de socialdemokratiska, fick alltså ett mejl om detta, om de fem punkterna, på tisdagsmorgonen. Det kom ingen reaktion på mejlet från de socialdemokratiska ledamöterna till EU-nämndens kansli.

Vi ska naturligtvis strida om olika ideologiska frågor, Europapolitiken, EU-fördraget och så vidare, men den här typen av krypskytte på tjänstemän i Regeringskansliet är inte rätt. Det hela beror ju egentligen på att riksdagen ännu inte har funnit sina former för EU-samrådet enligt den nya modellen. Vad var det jag sade, kan jag säga, för jag har varit mycket kritisk mot detta upplägg. Men jag tycker att det är småaktigt att hålla på med denna fråga om inre brister i riksdagens arbete i en interpellationsdebatt.

Det var ju tjuusigt att Socialdemokraterna har begärt att det ska inrättas ett sammansatt utskott. Jag kan väl avslöja den revolutionerande nyheten att jag har talat om samma sak med ordföranden i utrikesutskottet, Göran Lennmarker. Vi är helt överens om att vi ska ta initiativ till att ett sådant utskott etableras redan innan det egentligen finns så mycket i sakfrågan att diskutera, för det gör det ju inte än.

Anf. 26 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag vill tacka Leif Jakobsson för att vi får möjlighet att ha den här diskussionen och för att jag får möjlighet att utveckla mitt svar, som han uppenbarligen inte var nöjd med. Jag får också möjlighet att avdramatisera en del av de här frågorna, som kanske bygger på missförstånd.

Regeringen och jag själv står helt till riksdagens förfogande för att diskutera den här typen av frågor. Carl B Hamilton har redogjort för en del processfrågor i riksdagen. Jag hoppas att det ska bli ett så bra samarbete som möjligt.

Datumet för Berlinresan bestämdes med mycket kort varsel, men procedurerna för hur det skulle göras redogjorde jag för i EU-nämnden i ett mycket tidigt stadium – alldeles i början av januari, inför det första allmänna rådsmötet. Då kände jag ännu inte till brevet. Jag redogjorde för procedurerna, och de finns också i protokollsanteckningarna. Det handlade just om att man ville göra en första sondering om Berlindeklarationen, som är ett politiskt dokument. I ett senare skede kommer man att gå över till frågor som rör det konstitutionella fördraget.

Prot. 2006/07:62

16 februari

Svar på
interpellationer

Vad som sades vid mötet har efteråt redovisats till konstitutionsutskottet, utrikesutskottet och EU-nämnden, och det har också kommit papper.

Jag beklagar att det har tagit så lång tid att offentliggöra brevet. När en regeringschef skriver till en annan regeringschef finns det procedurer för sekretesshantering i administrationen. De gällde i det här fallet. Det var ett brev från Angela Merkel till statsminister Fredrik Reinfeldt. Det stod inget politiskt i det, utan det var bara en redogörelse för procedurerna och ett antal datum. Brevet har också kunnat läsas på ett antal hemsidor den senaste tiden, och där har Leif Jakobsson kunnat se att det inte finns några hemligheter, konspirationer eller mygel i detta. Det är en tidtabell och en procedur.

När det gäller den vidare hanteringen av detta träffade jag beredningsgruppen i EU-nämnden i onsdags kväll. Där redogjorde vi både för Berlindeklarationen och för den fortsatta tidsplanen för det konstitutionella fördraget. Jag vill understryka att det inte pågår några förhandlingar. Vi har bara meddelat vad Sverige tycker. Det har vi stämt av med Socialdemokraterna. Vi står bakom det förslag till konstitution som lades fram. Vi ser ogärna att det sker alltför stora förändringar i detta. Under våren kommer vi att gå in i ett nytt skede, och då kommer vi självfallet att samråda med riksdagen.

Jag var med vid det möte då man sade att man skulle bilda ett sammansatt utskott. Det är riksdagen som bestämmer de bästa formerna för detta. Vi står till förfogande och kommer att samråda med såväl regeringspartierna som oppositionen och med företrädare för de olika utskotten på det sätt som ni finner lämpligt.

Precis som Leif Jakobsson säger är det viktigt att vi får till stånd ett bättre regelverk för EU, så att vi kan möjliggöra en fortsatt utvidgning – vilket vi ju är överens om – att vi kan möjliggöra att EU-arbetet fungerar bättre, att vi kan fatta beslut på ett bra sätt och att det blir tydligare för medborgarna hur EU fungerar.

Det är min absoluta ambition att vi ska försöka stödja det tyska ordförandeskapet här under våren, under en resa som är kantad med svårigheter, och att vi tillsammans kan lämna ett starkt svenskt förhandlingsmandat som är väl förankrat i en bred majoritet i riksdagen. Jag ser fram emot fortsatta diskussioner på det här området.

Anf. 27 LEIF JAKOBSSON (s):

Fru talman! Min poäng i den här frågan är just detta att hanteringen av den här frågan hittills har varit sådan att det ser ut som om det finns rökridåer, dolda agendor och annat.

Det är alldeles riktigt att brevet inte innehåller någonting mer än just datumen och att man ska dra i gång processen. Det fanns ingen anledning att hemligstämpla det. Den långdragna processen kring brevet gör att många som redan är skeptiska till ett konstitutionellt fördrag alltmer börjar undra: Vad är det här för konstigheter?

Det är där jag menar att statsrådet har ett ansvar för att det har skett på det sättet och att det ser ut så här. Att det därutöver har sjabblats med samråd och information i riksdagen gör det naturligtvis ännu värre. Det är så.

Vi kan diskutera den ena eller den andra paragrafen. Riksdagens ledamöter upplever att regeringen här har kört ett eget spår utan att försöka att på ett vettigt sätt förankra sin linje.

Vad hade hänt om inte hemsidan hade publicerat brevet? Hade då regeringen varit beredd att ge en information? Det var ju hemligt att mötet skulle ske. Det var på det sättet som i varje fall vi socialdemokrater fick reda på att mötet var det här datumet.

Det är illa nog. Men det gäller också själva innehållet. Den här processen är ändå i gång. Oavsett vad statsrådet säger diskuteras det nu runt om i Europa. Vad ska man göra? Ska det vara ett minifördrag? Ska det till ett socialt protokoll? Ska man gå på det nuvarande fördraget? Det gäller allt detta.

Regeringen har sagt att man vill tillhöra EU:s inre kärna och att man ska vara väldigt pådrivande. Jag undrar då: Vad är regeringens linje? Vi hörde nu att vid beredningsgruppens möte i går eller i förrgår hade statsrådet sagt att det finns en bred uppslutning kring det nuvarande fördraget i den här kammaren och att det gäller.

Vi har hört intervjuer med statsråd och statsministern där man har sagt: Det blir nog någonting annat. Statsrådet Malmström säger nu själv här: Vi står vid fördraget, men det blir nog lite ändringar. Vilka ändringar är det? Vad är det Sverige säger då?

Ska man lyssna av vad de andra säger och sedan komma tillbaka och fråga: Hur ska vi förhålla oss till det här? Det är en reaktiv linje. Vad är uppdraget i diskussionerna? Vad är Sveriges linje?

Jag ska åka till Berlin och träffa alla de socialdemokratiska gruppledarna och diskutera den här frågan. Vad kommer jag att få höra att svenska företrädare har sagt i diskussionerna? Det vet inte jag, eftersom det än så länge bara är någon allmän diskussion.

Det är därför vi har tagit det här initiativet för att få en organisatorisk och politisk plattform för diskussionen här i kammaren. Som jag sade lämnade vi in det i morse. Det är bra att andra talar om det, men vi har gjort det.

Det är otroligt viktigt att fortsätta arbetet med att få fram ett konstitutionellt fördrag. Jag uppmanar också statsrådet att använda det uttrycket och inte uttrycket konstitutionen, eftersom det är ett konstitutionellt fördrag vi talar om. Det arbetet ska präglas av samma öppenhet som den förra regeringen och den dåvarande majoriteten hade när vi gick till regeringskonferensen.

Även om det inte är en formell regeringskonferens som kommer att ske under det här halvåret och kanske längre fram måste det arbetet, i varje fall om fördraget ska få någon acceptans bland svenska medborgare, också vara genomskinligt och transparent. Där har statsrådet ett oerhört ansvar för att förbättra situationen.

Anf. 28 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag vill på det bestämdaste ta avstånd från anklagelserna att regeringen har sjabbat. Hanterandet har skett fullkomligt korrekt. Vi har inte sjabbat. Att riksdagen inte riktigt har funnit sina former för hur samråd ska gå till kan regeringen inte ta ansvar för. Vi har ställt oss till förfogande vid flera tillfällen.

Prot. 2006/07:62

16 februari

*Svar på
interpellationer*

Att brevet inte offentliggjordes hade ingen betydelse i det sammanhanget. Jag har sagt att det tog lång tid, och jag beklagar det. Men innehållet i brevet och procedurer har varit kända långt innan. De har redovisats på ett korrekt sätt i riksdagen, i EU-nämnden och i samtal med riksdagskansliet för att försöka röna ut var vi ska gå för att berätta om det detta.

Vi har fått höra att vi inte behöver komma förrän efter att Berlinmötet hade ägt rum. Inför mötet har de ståndpunkter som Sverige har framfört gällande Berlindeklarationen delats ut till riksdagens ledamöter i EU-nämnd och på annat sätt. Det kanske vore bra om Socialdemokraterna talde med sina kolleger i de olika utskotten. Då skulle det bli tydligare vad som sker.

Detta har hanterats fullkomligt korrekt. Det har redovisats i efterhand i konstitutionsutskottet, utrikesutskottet och inför EU-nämndens beredningsgrupp, där alla partier är representerade. Det finns inga oklarheter där.

När det gäller sakfrågan finns det tre huvudalternativ i hanteringen av det konstitutionella fördraget. Det finns några länder som menar att man ska börja om från början och inte använda det. Det finns de som menar att man ska ha ett slags minifördrag, precis som Leif Jakobsson säger. Det finns en majoritet av länderna som menar att vi ska ta utgångspunkt från det konstitutionella fördrag som regeringscheferna var överens om för två år sedan och som har legat i frysen nu så länge. Sverige står på den linjen, vilket vi tydligt har deklarerat under lång tid också i riksdagen.

Utöver det står det självklart för alla, eftersom både Nederländernas befolkning och Frankrikes befolkning har röstat nej, att det inte kommer att bli exakt samma variant som det som de röstade nej till. Det vore djupt odemokratiskt att förelägga det igen för de länderna. Det måste vi känna respekt för samtidigt som 18 länder har ratificerat det och därmed har indikerat sin inställning.

Det kommer att bli någon form av omförhandling och revidering där man kanske lägger till vissa punkter och drar ifrån andra. Den förhandlingen har inte börjat. Sverige har inte framfört några som helst synpunkter på vad som bör dras ifrån eller läggas till.

Vårt enda budskap så här långt har varit att vi ogärna ser att det sker alltför stora förändringar och att den institutionella balansen som kommit till uttryck i framför allt del 1 inte bör rivas upp. Då ser vi framför oss en ganska hätsk debatt mellan medlemsländerna där alla plockar ut sina hjärtefrågor. Vi rubbar då den balans som vi trots allt över partigränserna varit eniga om.

Nästa steg i processen har ännu inte inletts. Man vill först från tysk sida klara av Berlindeklarationen, och sedan går man in i det. Det är inför det som vi har inlett samråd med riksdagen. Vi vill höra: Hur ser ni på detta? Hur ser Socialdemokraterna på det? Hur ser allianspartierna på det? Hur ser de övriga partierna i riksdagen på hur vi ska gå vidare?

Det finns inte något sådant förslag. När vi går in i en mer konkret debatt är det självklart att vi måste försöka få riksdagens mandat för detta. När vi går in i en ännu mer formaliserad översyn i form av en regeringskonferens måste vi naturligtvis söka riksdagens mandat för detta.

Detta är helt självklart. Men förhandlingen har inte börjat ännu. Sveriges regering har inte framfört någonting annat än det jag har sagt nu. Det är precis det som Leif Jakobsson kommer att få höra från sina kamrater i Berlin.

Hanteringen av frågan vidare har jag redovisat här. Jag hoppas att vi kan få till stånd ett gott samråd i den konstellation som riksdagen önskar med mig, berörda statsråd och statssekreterare.

Anf. 29 LEIF JAKOBSSON (s):

Fru talman! Det är precis här som problemet uppstår. Statsrådet säger att Sveriges linje än så länge är att vi står bakom det fördrag som regeringscheferna har skrivit under. Man ska då veta att det i stort sett är det en stor majoritet i kammaren också har ställt sig bakom. Det är den enda svenska ståndpunkt man kan ha om man inte förankrar någon annan.

Hur kan då statsrådet lägga till ”det får inte bli för stora förändringar”? Om man har sagt det blir det plötsligt en kvantitativ fråga om hur många meningar eller hur många paragrafer man kan tillåta sig ta bort. Det är en kvalitativ fråga.

Vad är det i så fall för inriktning om man ska ge sin in i diskussioner om förändringar av fördraget? Ska man ge sig in i diskussioner om förändringar av fördraget måste det förankras i den här kammaren.

Det är som att Sverige kommer till förhandlingsbordet och säger: Vi bryr oss inte om vad det är ni ändrar, bara ni inte ändrar för mycket. Det är väl ingen hållning? Den enda rimliga hållningen enligt mitt sätt att se är att det är det nuvarande fördraget som gäller för Sveriges del.

Det är vad det finns stöd för i kammaren. Det finns inte stöd för en viss förändring åt det ena eller andra hållet, att dra bort eller lägga till eller någonting annat. Det finns inte diskuterat. Det tycker jag inte att regeringen kan säga.

Man sätter sig i en väldigt dålig förhandlingssits genom att säga: Vi är beredda att acceptera lite hit och dit. Det är inte politik, det är något slags kvantitativ politik. Men frågan kräver att vi är mycket tydliga.

Det måste naturligtvis föras diskussioner, men de diskussionerna måste i så fall vara av kvalitativ art. Vad är det för förändringar? Åt vilket håll vill de länder som vill förändra gå? Tills detta är tydligt ska statsrådet hålla sig till att det finns ett förslag.

Anf. 30 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Leif Jakobsson och jag är egentligen överens, men man får väl inte vara det i en interpellationsdebatt mellan opposition och regering.

Vi är överens om att vi med stor majoritet i kammaren stod bakom det konstitutionella fördraget såsom det lades fram. Det är precis det som vi har sagt. Vi är överens, och detta stod vår riksdag i sin dåvarande form och står i sin nuvarande form bakom, som vi bedömer det.

Jag tror också att Leif Jakobsson och jag är överens om att med tanke på de folkomröstningar som var kommer det inte att bli exakt det fördraget som går igenom. Det vore fruktansvärt odemokratiskt och främmande för oss att köra över det franska och det nederländska folket på det sättet. Det kommer deras regeringar inte att acceptera, och därför kommer det att bli någon form av förändringar.

Pressade på vad vi tycker har vi, just med hänvisning till riksdagen, sagt att eftersom det var detta som regeringen och riksdagen stod bakom vill vi ogärna att det förändras för mycket. Vi har inte sagt något om innehållet eftersom det är precis den processen som snart börjar. Då vill vi utforma våra positioner i samråd och samarbete med så stor majoritet i riksdagen som möjligt.

Någon form av förändringar kommer det att bli. Det vore naivt att tro att så inte ska ske. När man ska förhandla i EU-sammanhang måste alla ge och ta för att vi ska komma fram till en lösning som känns acceptabel för så många länder som möjligt. Det vet Leif Jakobsson. Vissa länder kommer att folkomrösta igen och andra ratificerar inom sina respektive nationella parlament.

Vad förändringarna ska bestå i har vi varken sagt bu eller bä till, annat än att vi har lämnat en öppenhet för att vi naturligtvis ser att det kommer att bli en förhandling där vi ämnar vara en konstruktiv part. Vad vi ska förhandla om kommer i en senare fas. Där har vi ännu inget att komma med. Vi förbereder en position i regeringen som vi kommer att diskutera och förankra tillsammans med riksdagen och Socialdemokraterna.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellation 2006/07:303 om regeringens strategi och prioriteringar i Europapolitiken

Anf. 31 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Det är jätteroligt att vi diskuterar EU-frågor på det här sättet. Jag är verkligen tacksam både mot de tidigare interpellanterna och den nuvarande för att vi kan föra det här samtalet.

Tobias Krantz har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta i syfte att utmejsla en Europapolitisk strategi samt att lägga grunden för ett framgångsrikt svenskt ordförandeskap 2009.

Jag har tidigare identifierat tre områden där jag som Europaminister vill vara särskilt pådrivande och som man kan se som en strategi när det gäller attitydfrågan. Dessa skulle jag vilja utveckla något här.

För det första vill jag poängtera vikten av ett aktivt och effektivt deltagande i förhandlingarna om unionens gemensamma regler. Detta betyder både att man driver frågor i rådet på ett mer effektivt och strategiskt sätt och att man arbetar aktivt med alliansbyggande med andra länder. Därutöver är det av stor vikt att vi engagerar oss ytterligare i kontakter med unionens andra institutioner, främst parlamentet och kommissionen. Här har jag som Europaminister ett särskilt ansvar och jag avser under kommande period att verka för både aktivitet och effektivitet i vårt EU-arbete.

För det andra är ett medvetet och strategiskt ansvarstagande för Europas stora framtidsfrågor av största vikt. Det handlar under denna period om att spela en central roll i viktiga diskussioner, till exempel de som rör det konstitutionella fördraget, globalisering, EU:s långtidsbudget, energi- och klimatfrågorna, den fortsatta utvidgningen, frågorna om den inre marknaden och en mer aktiv utrikespolitik. Vår målsättning är här att

Sverige ska vara en central aktör och dialogpartner i hanteringen av de stora utmaningar som Europa står inför. Dessa viktiga framtidsfrågor är också viktiga att prioritera för att de visar på EU-medlemskapets mervärde. För att öka demokratin och EU:s beslutsfäihighet är det dessutom viktigt att ett konstitutionellt fördrag kommer på plats.

För det tredje är det en viktig del i politiken att vi i högre grad driver opinion i EU-frågor och förankrar EU-frågorna hos medborgarna. Efter mer än tio års medlemskap är det hög tid att beakta EU som en naturlig del av Sveriges politiska liv. En ambition är att löpande i den offentliga debatten redovisa EU:s bidrag i frågor som direkt påverkar medborgarna.

När det gäller frågan om ett framgångsrikt ordförandeskap i EU är det en stor och viktig uppgift som kräver ett omfattande engagemang från regeringen, riksdagen och delar av det offentliga Sverige.

Om två och ett halvt år, andra halvåret 2009, tar Sverige över ordförandeposten. De praktiska förberedelserna och arbetet med att identifiera prioriterade svenska frågor har redan kommit i gång i Regeringskansliet. Statsministern har bitt mig att samordna detta arbete. Vi räknar med och verkar för att många viktiga frågor kommer att stå på dagordningen under denna tid. Översynen av den så kallade hållbarhetsstrategin och slutförandet av Lissabonstrategin kan komma att falla inom ramen för det svenska ordförandeskapet. Erfarenheten är också att vi måste vänta oss det oväntade för att stå väl förberedda. Det betyder att vi måste ha en organisation som klarar annat än det som vi planerat för. Förberedelsearbetet vad gäller frågorna på dagordningen liksom utformningen av en bra organisation kommer under de närmaste åren att bli en viktig uppgift inte bara för mig utan för hela regeringen.

Avslutningsvis vill jag betona att det bästa sättet för oss att förbereda oss för ordförandeskapet är att i det dagliga arbetet fungera som en konstruktiv kraft i EU. Ett aktivt svenskt agerande i EU under de kommande åren, med betoning på deltagande, ansvarstagande och förankring är huvudingredienserna i ett framgångsrikt förberedelsearbete och förhoppningsvis ett lyckat svenskt ordförandeskap i EU 2009.

Anf. 32 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Jag ber att få tacka statsrådet för svaret på min interpellation.

Europa står inför en mycket spännande tid. Det sker nu ett byte i ledargarnityret i många av de viktiga europeiska länderna. Tyskland har relativt nyligen fått en ny förbundskansler, Frankrike kommer under våren att få en ny president och i Storbritannien håller det nuvarande regeringspartiet på att växla om från Tony Blair till någon annan, förmodligen Gordon Brown.

Nya ledare innebär nya möjligheter för det europeiska samarbetet. Där de gamla ledarna kanske körde fast i prestige och gamla lösningar har de nya ledarna möjligheter att lägga detta bakom sig och hitta nya kreativa lösningar på de problem som Europa står inför.

Europa och Europeiska unionen står inför stora utmaningar. Det handlar för det första om det som kanske är det mest trängande just nu, nämligen det konstitutionella fördraget – att Europeiska unionen ska få ett regelverk, regler och bestämmelser som gör att Europeiska unionen

Prot. 2006/07:62

16 februari

Svar på
interpellationer

fungerar i framtiden, med förhoppningsvis ännu fler medlemmar. Det ska bli ett effektivt och mer demokratiskt EU.

Det handlar för det andra om utvidgningen. Under de senaste åren har vi sett att Europeiska unionen har fått fler medlemmar. Många av oss hoppas att utvidgningen inte ska stanna av. En av de viktigaste frågorna handlar förstas om det eventuella turkiska medlemskapet. Europeiska unionen står inför en stor utmaning när det gäller att hantera den frågan.

För det tredje handlar det om ett antal viktiga sakpolitiska utmaningar såsom till exempel miljöpolitiken. Hur klarar vi klimathotet? Vad ska Europeiska unionen ha för roll där? Hur ser vi till att Europeiska unionen för en vettigare handels- och biståndspolitik mot tredje världen, så att tredje världen får komma in med sina produkter på den europeiska marknaden och ha möjlighet att själva lyfta sig ur sin fattigdom?

Det handlar om en rad utmaningar på ett antal viktiga områden. Inom utrikes- och säkerhetspolitiken inte minst ser vi ett behov av en aktivare och starkare roll för Europeiska unionen.

Det är inte bara i andra europeiska länder som det sker ledarskiftet, det har också skett ett ledarskifte i Sverige. Det ger en chans att bryta med den, enligt min mening, rätt passiva Europapolitik som den gamla regeringen förde. Problemet med den förra regeringens politik var att den dels var allmänt passiv, dels intog den gamla regeringen en konserverande, bakåsträvande och bromsande roll i många viktiga frågor.

Jag ser svaret från statsrådet som löftesrikt i den bemärkelsen att här finns det en vilja att bryta med den gamla politiken och att försöka staka ut en ny kurs för hur Sverige ska agera i det europeiska samarbetet. Det visar att det finns fokus och en vilja att ta täten i dessa viktiga frågor.

En fråga är särskilt central och den handlar om själva synen på Europasamarbetet och synen på Europeiska unionens framtid, nämligen hur vi vill att EU ska utvecklas. Ska EU utvecklas för att stärka den europeiska demokratin?

Vi har under en lång tid haft ett problem med att de stora avgörande besluten har fattats av regerings- och statschefer i slutna rum. Många har dessutom varit män, och det har varit dåligt med jämställdhet, men framför allt har det varit i slutna rum utan insyn och utan möjlighet till kontroll och ansvarsutkrävande.

Det har också varit väldigt svårt att ställa hela Europeiska rådet till svars vid ett och samma tillfälle. Det är oacceptabelt från demokratisk synpunkt.

Jag menar att vi måste gå i en riktning mot att folkvalda representanter får större inflytande över de beslut som rör Europas framtid så att makthavarna verkligen kan ställas till svars i en öppen offentlig debatt. Jag skulle gärna se en sådan utveckling där exempelvis Europaparlamentet fick mer att säga till om på ministerrådets bekostnad. Det är inte så att mer makt ska läggas på Europarådet – det kanske är tvärtom – men de frågor som ligger där ska det finnas möjlighet att utöva inflytande och kontroll över.

Hur ser statsrådet på den frågan?

Anf. 33 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Tack, Tobias Krantz, för möjligheten att diskutera EU:s innehåll och inte bara procedurerna kring debatten.

Precis som Tobias Krantz säger handlar det först och främst om ett strategiskt förhållningssätt, och jag försökte redovisa ett engagemang, ett strategiskt tänkande, ett deltagande, ett försök att finna allianser och en hög aktivitet. Vi menar att det banar väg för ett större svenskt inflytande i de viktiga framtidsfrågorna. Vi menar också att detta är ett brott i förhållande till hur den förra regeringen hanterade EU-politiken.

Sedan är det ju innehållet det här förhållningssättet ska appliceras på. Där nämnde Tobias Krantz flera väldigt viktiga frågor. Vi har de två stora processfrågorna om hur och var EU ska styras, till exempel det konstitutionella fördraget. Jag ska återkomma alldeles strax till det. Vi hoppas att det kan bli verklighet väldigt snart. Det handlar också om med vilka medel EU ska styras, alltså pengarna. Där arbetar vi väldigt aktivt för att försöka få till stånd en mer modern budget för ett modernt EU genom en budgetöversyn de närmaste åren som medborgarna ska känna större förtroende för och som ska möjliggöra för EU att fatta konkreta beslut på de områden där vi behöver göra det.

Sakmässigt nämnde Tobias Krantz flera områden som är viktiga för den svenska regeringen, Lissabonprocessen ska bli mer konkret, utrikespolitiken som ett mer strategiskt verktyg för EU:s agerande med handel, bistånd och samarbete mer integrerat, miljö- och klimatpolitiken, brottsbekämpning och naturligtvis den så viktiga utvidgningen som är ett strategiskt intresse för oss alla.

När det gäller frågan om demokrati och tillit till det europeiska samarbetet beror det väldigt mycket på hur EU kan leverera. Om medborgarna uppfattar att EU levererar resultat som är viktiga för dem och att det spelar roll att EU är aktivt globalt för att bekämpa fattigdomen, för att ta itu med den gränsöverskridande kriminaliteten, för att ha ambitiösa mål när det gäller miljöpolitiken och minska klimatpåverkan, farliga utsläpp och så vidare får också EU en legitimitet på ett sätt som man kanske inte alltid har i dag.

Men processerna för att göra detta måste naturligtvis förändras. Jag delar helt Tobias Krantz åsikt att det måste ske med större öppenhet, med större insyn och med en möjlighet till ansvarsutkrävande som inte finns i dag. Där kom man väldigt långt i arbetet med det konstitutionella fördraget. Personligen hade jag gärna sett att man kom ännu längre, men det är en kompromiss som är viktig där det slås fast att öppenhet är en viktig princip. Man öppnar rådsmötena. Det har det finska ordförandeskapet redan påbörjat, men det behöver formaliseras. Man förtydligar offentligheten som grund i EU-samarbetet. Man flyttar ut ett antal beslut som är viktiga för medborgarna från ministerrådets mörka rum. Det gäller till exempel jordbrukspolitik, frågor som rör brottsbekämpning, det som kallas för den tredje pelaren. Vi vet att många medborgare i alla europeiska länder vill att EU ska ta ett ansvar och fatta konkreta beslut, men det måste också ske på ett sådant sätt att man har insyn i hur procedurerna fungerar.

Där föreslår det konstitutionella fördraget ett antal ambitiösa steg framåt. Det är också med anledning av det som regeringen och jag själv är angelägna om att slå vakt om att de reformerna inte lyfts ur i de diskussioner och förhandlingar som vi kommer att ha framgent om det konstitutionella fördraget. Det är en väldigt viktig princip att EU kan leverera det man ska leverera, att verktygen för att kunna fatta beslut i en allt

större union med allt fler medlemmar finns och att de enskilda medborgarna och deras representanter i form av föreningar, journalister och så vidare vet hur besluten fattas, kan få tillgång till dem och känner sig bekväma med att det sker på ett korrekt sätt.

Anf. 34 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Statsrådet för nu en mycket viktig diskussion om hur vi skapar legitimitet hos och förtroende för Europeiska unionen. Jag håller helt med statsrådet. Jag tror att det finns två dimensioner av detta. Den ena är att EU måste leverera, det vill säga att om människor ska känna förtroende för och att det finns en legitimitet hos EU och att det är viktigt att EU finns måste EU göra bra saker. EU måste kunna leverera när det gäller miljöpolitik, brottsbekämpning, utrikes- och säkerhetspolitik, fredsarbete och så vidare. Jag tror att det är otroligt centralt. Det har ju också egentligen under hela EU:s historia föresvävat dem som har drivit på utvecklingen inom Europeiska unionen och Europeiska gemenskapen tidigare att det har varit viktigt att leverera. Det kommer också att vara viktigt framöver.

Men jag tror att det kommer till en dimension nu. Jag tycker att de senaste årens debatt och tiden före det här konstitutionella fördraget förhandlades fram och godkändes av stats- och regeringscheferna visar att människor inte är nöjda med att EU bara levererar bra saker. Den visar också att processen när de här besluten ska fattas måste vara bättre än vad den har varit tidigare. Mycket av den kritik som fanns mot det så kallade Nicefördraget var just att det var mycket hemlighetsmakeri, många stängda dörrar, många beslut som det inte gick att få någon insyn i och inga dokument som varken allmänhet eller journalister kunde ta del av.

Jag tror att vi måste hålla båda de här bollarna i luften samtidigt. Vi måste se till att EU blir ett kraftfullt verktyg mot problem som människor upplever i sin vardag och som stora utmaningar för Europa och för världen. Men vi måste också se till att processen blir rätt, det vill säga att det inte bara blir rätt beslut, utan att besluten också fattas på rätt sätt. Då handlar det om att demokratin måste stärkas. Då är det inte acceptabelt att ett antal stats- och regeringschefer stänger in sig i stängda rum och gör upp där sinsemellan utan att det finns några möjligheter att utkräva ansvar på ett riktigt och korrekt sätt.

Låt mig ta ett exempel på problemet med ansvarsutkrävandet om en fråga ska diskuteras i ministerrådet. För ett antal år sedan var det en stor debatt om att vi skulle ha bättre djurskyddsregler i Europa. Då var alla svenska partier överens om att vi skulle arbeta för skärpta regler. Den svenska jordbruksministern, jag tror det var Margareta Winberg vid den tiden, åkte ned till ministerrådet och slogs väldigt hårt för de svenska ståndpunkterna, men vi blev nedröstade, eller det gick åtminstone inte så långt som Sverige ville. Problemet var att en svensk medborgare som sade att det var ett felaktigt beslut och som ville utkräva ansvar för detta hade väldigt små möjligheter att göra någonting åt detta. Oavsett vilket parti han eller hon röstade på i nästa riksdagsval skulle det inte påverka ministerrådets samlade sammansättning. Det är ett stort problem.

Därför menar jag att en större del av de beslut som måste fattas på europeisk nivå – de ska inte bli fler, utan kanske snarare tvärtom – måste

fattas av ett folkvalt parlament där man kan utkräva ansvar av dem som fattat besluten.

Det andra jag skulle vilja säga, och som statsrådet också var inne på, handlar om maktindelningen. En del av det konstitutionella fördraget handlade mycket om att skapa den ökade demokratin, även om jag inte tycker att det gick tillräckligt långt, och jag tror också att statsrådet håller med om det. Men det handlar också om att skapa en bra maktindelning. Det handlar om att peka ut att de här områdena ska vara på europeisk nivå och de här områdena ska vara på en nationell nivå.

Jag skulle också vilja skicka med statsrådet en iakttagelse från det praktiska riksdagsarbetet som visar hur frågorna hanteras i verkligheten. Det är viktigt att vi får ett regelverk, men det handlar också om att statsråd och riksdagsledamöter hela tiden i sin dagliga verksamhet bevakar den här gränsdragningen. Det finns alltid en tendens till att byråkrater i EU-kommissionen och andra institutioner försöker producera nya papper och producera nya inriktningsdokument och lägga fram nya planeringsplaner för att tillskansa sig mer makt. Då måste både riksdagsledamöter och statsråd vara mycket noggranna med att sätta stopp för det och säga att det är en fråga som vi själva gärna vill bestämma över. Jag vill skicka med det till statsrådet också och fråga: Tänker den nuvarande regeringen vara lite tuffare än vad jag tycker att den gamla regeringen var när det gäller att verkligen sätta stopp här? Kan de tjänstemän som förhandlar för oss i Bryssel få en stående instruktion att bekämpa den här typen av osynligt maktövertagande som en del institutioner ägnar sig åt?

Anf. 35 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Tobias Krantz pratar om de här två benen, att leverera resultat och att det är viktigt att det går till på ett korrekt och förtroendeingivande sätt. Det är viktigt för regeringen att slå vakt om de reformer när det gäller öppenhet som görs i det konstitutionella fördraget. Man kan också säga att under den tid som Sverige har varit medlem i den europeiska unionen har öppenheten faktiskt ökat väsentligt. Det är ljusårs skillnad mellan hur det ser ut i dag och hur det var förut, och där har inte minst Sverige haft en stor betydelse. Den förra regeringen gjorde ett gott arbete här, och jag var själv med som Europaparlamentariker och drev på så att det numera finns en öppenhetslagstiftning, att handlingar lades ut på nätet och så vidare. Har man väl börjat med en öppenhet går det inte att komma tillbaka.

Detta samarbete består av 27 länder i dag. Man har olika byråkratiska traditioner och olika förvaltningserfarenheter, och detta ska man försöka smälta samman på ett bra sätt. Men på det stora hela går EU mot en ökad öppenhet och offentlighet, vilket är väldigt positivt. Vi har också sett en utveckling som innebär att Europaparlamentet har fått en större delaktighet tillsammans med ministerrådet i de frågor som beslutas med kvalificerad majoritet inom EU just för att få den här balansen mellan medlemsländerna och den parlamentariska funktionen och för att öka insynen. Där har det gått framåt. Det finns fortfarande några områden kvar, men med förslagen i det konstitutionella fördraget faller också den sista bastionen.

Sedan ankommer det på oss i regeringen och er i riksdagen att vaka över att det här verkligen blir fallet. Om det nu går som interpellanten och jag hoppas, att det konstitutionella fördraget kommer att träda i kraft

Prot. 2006/07:62

16 februari

Svar på
interpellationer

inom några år, finns det frågor där som vi gemensamt kan bevaka. Riksdagen har ju ett ansvar i att vara den så kallade subsidiaritetsövervakaren och vifta med det gula kortet när man tycker att kommissionen är för klåfingrig. Och vi i regeringen har också ett ansvar att se till att man inte blir för klåfingrig, att vi eller andra inte i onödan lyfter upp frågor som kanske är jätteviktiga och angelägna men som inte nödvändigtvis behöver engagera hela EU-maskineriet.

Regeringen har mycket tydligt, det står också i regeringsförklaringen, uttryckt sina ambitioner att arbeta för ett smalare men vassare EU. Det är mer än bara en vacker slagdänga; det är en verklig ambition att komma till rätta med detta. Det är den instruktion som har gått ut och som vi jobbar med att försöka konkretisera i det dagliga arbetet. Det tar tid och det är enorma frågor att överbrygga, men det är en mycket tydlig ambition där vi säkert kan arbeta tillsammans med riksdagen.

Att leverera resultat på de områden som medborgarna uppfattar som viktiga och att göra det på ett öppet, legitimt och demokratiskt sätt är två viktiga ben i EU-arbetet och den enda möjligheten att öka medborgarnas förtroende för EU-samarbetet i Sverige och på andra platser.

Jag vill inte blåsa upp alltför stora förväntningar kring det svenska ordförandeskapet – att vi skulle vara en vacker symbios av allt detta. Men det är klart att båda de här benen är grundläggande ingredienser i våra ambitioner när det gäller att genomföra ett lyckat ordförandeskap, att leverera konkreta resultat som gör att medborgarna ser effekterna av EU-samarbetet och mervärdet av det och att dessutom göra det på ett sätt som uppfattas som öppet och legitimt och där många människor kan känna delaktighet.

Anf. 36 TOBIAS KRANTZ (fp):

Fru talman! Jag håller med om det som statsrådet säger om vikten av att ständigt också i det dagliga arbetet jobba med det som vi på EU-språk kallar subsidiaritetsfrågor, det vill säga att se till att beslut fattas på lägsta möjliga effektiva nivå.

Min erfarenhet från att ha jobbat med EU-frågor i riksdagen och med frågor på ett mer vardagligt plan är att det alltid finns en stor benägenhet att frågor som man är väldigt engagerad i ska lyftas upp till den europeiska nivån. Vi hade ett samråd i socialförsäkringsutskottet för bara någon dag sedan som handlade om att Europeiska unionen nu ska ta fram en samlad rapport som handlar om social integration och social trygghet. Det är jättebra med både social integration och social trygghet, men varför ska Europeiska unionen ägna sig åt att ta fram rapporter och dokument kring detta?

Detta dokument föreskriver inte att det ska fattas några formella beslut – EU har alltså inte beslutskompetens på detta område. Men alla vi som har något slags koll på hur politik fungerar vet ju att om en process väl har satts i gång, om en boll väl har satts i rullning, är nästa steg att det så småningom också kommer att krävas att EU ska ha beslutskompetens på området för att genomföra de stolta paroller som tas upp i dokumentet.

Jag skulle gärna skicka med detta och vill att den nya regeringen ska vara lite mer tuff och aktiv och mer konsekvent försöka bekämpa den här typen av smygöverföring av beslutsbefogenheter. EU-projektet är för viktigt för att vi ska hamna i den här typen av situationer där EU lägger

sig i det mesta. EU ska fokusera på de centrala och avgörande framtidsfrågorna och också fatta dessa beslut på ett demokratiskt och bra sätt.

Jag vill fråga statsrådet som ju har ett anförande kvar: Skulle frågan om demokratisering och tydligare maktindelning inom EU kunna vara en viktig fråga för Sverige att driva under ordförandeskapet 2009?

Prot. 2006/07:62

16 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 37 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru talman! Regeringen har den fördelen, vilket underlättar arbetet för en EU-minister, att den består av fyra partier som allihop tror på EU-medlemskapet. Vi tror på dess möjligheter, och vi vill använda det till att utveckla, förbättra och reformera det europeiska samarbetet. Det skiljer oss från den förra regeringen som var hämmad av interna splittringar och hade två stödpartier som ville att Sverige skulle gå ur EU. Det gör oss bättre rustade.

Vi har också i ett tidigt skede, långt innan vi fick svenska folkets förtroende att ta över, formulerat ett antal viktiga principer för samarbetet – inte minst inom EU-samarbetet, som vi är överens om ska präglas av det som sammanfattas i vår slogan ”Ett smalare och vassare Europa”.

Som Tobias Krantz vet tenderar ju vi politiker att engagera oss i en fråga, och då vill vi att hela världen ska inse dess betydelse. Dock mår vi nog alla bra av att då och då stanna upp och fråga oss: Är detta rätt nivå för den här frågan? Är det inte bättre att den löses närmare människor? Ibland kanske det inte är politiken som ska ha svaret på alla frågor. Kanske löses de bäst inom familjen eller av individen själv.

Att motverka denna klåfingrighet och försöka se till att EU-arbetet koncentreras på de allra viktigaste frågorna är en mycket tydlig ambition hos oss. Det är också en förutsättning för ett alltmer växande EU, med i dag 27 och i framtiden kanske 30 eller 35 medlemmar, att koncentrera sig på de stora, gränsöverskridande frågorna för att kunna leverera resultat och orka med att fungera och fatta beslut. Annars riskerar det att krackelera. Detta är en viktig ambition vi har.

När det gäller det svenska ordförandeskapet har jag sagt, både när det gäller denna och andra frågor, att vi just nu har inlett arbetet med att identifiera vilka frågor som kan komma att landa på vårt bord därför att de finns naturligt i pipelinen och vilka frågor som vi vill prioritera. Där har vi ännu inte landat. Ett demokratiskt och öppet förhållningssätt kommer dock absolut att präglar arbetet under det svenska ordförandeskapet.

Tack, interpellanten, för frågan!

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på interpellation 2006/07:276 om beskattning av dispositionsrätt till stugor, båtar med mera

Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Carl B Hamilton har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att en princip om faktiskt utnyttjande blir normal att tillämpa i skatterätten i stället för dagens grundprincip om teoretisk dispositionsrätt. Carl B Hamilton har också frågat mig när jag avser att lägga fram

förslag om ny lagtext av typen ”endast faktiskt nyttjande av en förmån ska ligga till grund för värdering av förmånen, om inte annat föreskrivits” samt vilka andra åtgärder jag avser att vidta i denna skattefråga.

En grundläggande regel i skattelagstiftningen är att privata levnads-kostnader inte får dras av. En seriös företagare måste göra åtskillnad mellan sin privatekonomi och företagets ekonomi. En sammanblandning av privatekonomin och företagets ekonomi ska inte leda till skattemässiga fördelar. Delägare i företag liksom företagsledare förmånsbeskattas därför i den mån företaget betalar deras privata omkostnader. Enskilda näringsidkare får antingen inte dra av de privata levnadskostnaderna i näringsverksamheten eller så uttagsbeskattas näringsidkaren för det värde hon eller han tillgodogjort sig ur verksamheten.

Principen om att avdrag inte får göras för privata levnadskostnader gäller också för tillgångar som till exempel fritidshus och båtar. Om företagets kostnader för sådana tillgångar helt eller delvis utgör privata levnadskostnader för delägare eller företagsledare förmånsbeskattas alltså dessa för värdet.

Hur förmånsvärdet bestäms beror på den huvudsakliga inriktningen på företagets verksamhet. Om verksamheten bedrivs i aktiebolag och huvudsakligen är inriktad på till exempel stuguthyrning sker normalt ingen förmånsbeskattning av delägaren eller företagsledaren utifrån möjligheten att disponera tillgången. En fysisk person som bedriver näringsverksamhet får i motsvarande situation dra av kostnader som avser stugorna i näringsverksamheten. I dessa fall är det fråga om kostnader i verksamheten och inte privata levnadskostnader. Om företagaren själv använder en stuga i dessa fall blir han eller hon normalt beskattad endast för det faktiska utnyttjandet.

Är den huvudsakliga verksamheten inte uthyrning av till exempel stugor, utan av ett helt annat slag, till exempel mekanisk verkstad, gäller däremot att företagaren beskattas för dispositionsrätten med ett belopp motsvarande marknadsvärdet för den tid han eller hon inte varit förhindrad att utnyttja tillgången. Om det fanns en möjlighet för företagare att disponera till exempel fritidshus och båtar som ägs av företaget utan beskattning enligt de principer som jag nu angett skulle näringsverksamheten kunna användas för att finansiera inköp av tillgångar för personligt bruk.

Det är alltså främst för att upprätthålla detta avdragsförbud som värderingen av förmånen i dessa fall utgår från dispositionsrätten och inte det faktiska utnyttjandet.

Gränsdragningsproblem kan förstås uppkomma. Jag känner inte till de fall med företagare i glesbygd med kompletterande verksamheter som Carl B Hamilton tar upp i sin interpellation. Jag kan inte kommentera enskilda fall men det kan vara fråga om en målkonflikt. Å ena sidan gäller det att upprätthålla rågången mellan privatekonomin och företagets ekonomi. Å andra sidan är det självfallet önskvärt att inte motverka seriös företagsamhet och nya investeringar i glesbygd.

Regeringen kommer därför att följa utvecklingen.

Anf. 39 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Den politiska huvudfrågan med de två interpellationer som jag har ställt är ju avvägningen mellan fiskal kontroll och kostnader

och krångel för företag i deras ansträngningar att få en korrekt beskattning. Det är viktigt att man accepterar att krångel med uppgiftslämnande är en samhällsekonomisk kostnad som man ska ta hänsyn till bland andra kostnader för att driva in skatt.

Finansdepartementets uppdrag är ju som bekant inte bara att bevaka budgetposter och budgetens intäkter och utgifter. I uppdraget ingår också att bevaka den samhällsekonomiska kalkylen av olika verksamheter i Sverige, i och för sig också i andra länder faktiskt. Den här mer samhällsekonomiska kalkylen hamnar väldigt lätt i bakgrunden och har gjort det inte minst under den senaste regeringen, under hela perioden efter budgetkrisen i början av 1990-talet.

Men man kan ju säga att alliansens krav på en regelförenkling och att regelbördan ska minska med 25 procent bygger på en annan mer initierad kunskap om företagandets villkor där man, hur man än uttrycker det, accepterar att det finns en samhällsekonomisk kostnad som man inte tidigare riktigt har tagit hänsyn till, bland annat från skattemyndigheters sida. Alla vet att advokaters arbete kan ses som en dödviktskostnad. Men samma sak gäller ju skatteadministrationen, inklusive den som sker i företag och hushåll.

Min interpellation gäller framför allt företag som sysslar med olika tjänster och varuproduktion. De har flera tjänster och de har flera varor för att till exempel få beläggning över alla säsonger. Det som utmärker dem som råkar ut för det problem som vi diskuterar är att de inte kan leva på en enda specialiserad verksamhet. De tvingas ha en hel meny eller pyttipanna av verksamheter, vilket bland annat beror på att de inte sällan är på en marknad där det är för svag köpkraft för att man ska kunna ägna sig åt en enda sak.

Det är staden till skillnad mot landet. Turism är ett utpräglat bra exempel. Den är säsongmässig. Det som jag har tagit upp här är ju mångsysslarens dilemma och problem, och de finns framför allt, som jag har nämnt, i glesbygd. Jag har gett ett exempel ur det verkliga livet på hur det kan slå, Sune som bor på Möja och som skattar mer än han tjänar av de skäl som vi har tagit upp här.

Då ska jag gå in lite på finansministerns exakta skrivningar i svaret, för det är alltid så att djävulen sitter i detaljerna. Finansministern talar om aktiebolag. Det kan man ju göra. Men de här företagen är i allmänhet inte aktiebolag. Det är därför de drabbas. Det går inte att säga att det inte är några problem bara det är aktiebolag.

I specifikationen står det också "huvudsakligen är inriktad på". Jo, visst, för hotell som drivs i aktiebolagsform är det inga problem. Men det är det för dem som till exempel bedriver stuguthyrning och inte är aktiebolag utan har detta som en verksamhet bland andra. Skattesystemet är ju inte riktigt tänkt för de här mångsysslarna till exempel i glesbygd. Det är det missförhållandet som jag har upptäckt och som jag gärna vill ha finansministerns löfte om att se närmare på.

Jag nöjer mig med den kommentaren hittills och ber att få återkomma.

Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag får tacka interpellanten för att han tar upp den här viktiga frågeställningen. Det är naturligtvis en välbekant situation för alla

Prot. 2006/07:62

16 februari

Svar på
interpellationer

oss som bor på landet att människor måste ha en serie verksamheter för att få tillvaron att gå ihop. Man kan driva någon liten affärsverksamhet, kanske något jordbruk, lite stuguthyrning, och det är ofta kopplingar till turistbranschen.

Det här är ju en situation som vi naturligtvis måste underlätta. Vill vi ha en levande landsbygd och att det ska finnas goda förutsättningar för företagande i hela Sverige är det viktigt att skattereglerna är utformade på ett klokt och rimligt sätt. Det tror jag att Carl B Hamilton och jag är helt överens om. Det finns naturligtvis också stora samhällsekonomiska vinster i detta.

Men vid sidan av de samhällsekonomiska vinsterna finns det en annan sak. Det är att medborgarnas förtroende för oss som politiker och medborgarnas förtroende för skattelagstiftningen bygger på att man uppfattar den som rimlig. Jag förstår att det finns ett starkt intresse från fiskal sida, men också i legitimitetshänseende, av att vi har klara regler som gör att företagare inte kan låta företaget betala deras privata konsumtion. Det ska inte vara så att segelbåtar, skärgårdshus eller lägenheter i Åre, som huvudsakligen är en del av företagsledarens eller ägarens konsumtion, blir skattemässigt gynnade. Det är nödvändigt att vi har likhet för olika människor när det gäller skatter.

Men det är lika rimligt att företagare som med hårt arbete försöker hitta en försörjning i regioner som ofta är hårt ansatta inte ska drabbas av märkliga skatteregler. Vi har därför bett Skatteverket att klargöra sin syn på tillämpningen av de här reglerna. Det måste vara rimligt att man har en tolkning som gör att det är fullt möjligt att driva en verksamhet vid sidan av kärnverksamheten om det är ett naturligt led i försörjningen och ett naturligt led i den näringsverksamhet man driver.

Däremot har vi den här avvägningen att det inte får handla om en privat konsumtion i bolaget. Därför tror jag att det här delvis måste vara fråga om att man får tillämpningsföreskrifter klargjorda som gör att problematiken reds ut så att företagaren vet vad som gäller och att skattemyndigheterna lokalt vet vad som gäller och att man hamnar i en rimlig avvägning.

Vi kommer noga att följa den här utvecklingen, därför att det problem som Carl B Hamilton tar upp är viktigt och det är naturligtvis någonting som vi vill åtgärda.

Anf. 41 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Tack så mycket! Jag är mycket nöjd med svaret att finansministern ska syna detta, be Riksskatteverket att klargöra sin syn och följa utvecklingen noga. Men jag skulle ändå vilja lyfta upp frågan på en lite högre nivå.

Alliansregeringen har ju som ett mål att minska regelbördan med 25 procent. En mycket stor del av alla regler som finns för företag har direkt eller indirekt att göra med det faktum att vi har ett högt skattetryck. Man försöker alltså åstadkomma en legitimitet. Det är den ena sidan, man ska ha legitimitet. Därför har vi mycket regler. Vi har många krav på uppgiftslämning. Man ska verkligen se till att beskattningen sker som den är tänkt.

Men den andra sidan av detta är att det för många blir en väldigt hög samhällsekonomisk kostnad. Ur deras perspektiv är den samhällsekono-

miska kostnaden också privatekonomisk. De får sätta av tid och intellektuella ansträngningar på sådant som de kanske inte i första hand har gått in i företagsamhet för att ägna sig åt.

Jag menar att det har varit en felaktig avvägning på denna punkt under den socialdemokratiska regeringen. *Fiscus* och hans intresse av att driva in pengar till sista kronan har alltså fått en för låg vikt i förhållande till att ta hänsyn till dem som är skattebetalare, vare sig det är enskilda medborgare eller småföretag. Stora företag har lättare i detta liksom i en del andra sammanhang att klara det här.

Jag skulle i denna liksom i nästa interpellation vilja lyfta upp det här till en något högre nivå och be finansministern att säga någonting om hur han ser på detta.

Tycker han att avvägningen mellan fiskalt nit och de kostnader som de skattskyldiga har för att uppfylla detta nit på sitt håll har varit rimlig och att den är rimlig? Och om det inte är så, vad tänker finansministern göra i ett lite större perspektiv? Med ett större perspektiv menar jag inte allmänt snömos. Finansdepartementet har en uppgift att bevaka det samhällsekonomiska perspektivet i ekonomin. Vad tänker den delen av Finansdepartementet göra beträffande regelkrångel i allmänhet och framför allt det egna ansvarsområdet skatten och skatteindrivningen?

Anf. 42 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag delar naturligtvis Carl B Hamiltons vurm för att vi ska ha väl fungerande regleringssystem i Sverige. Att vi har haft alldeles för omfattande och alldeles för kostsamma regler har förmodligen varit en viktig faktor till att vi på en del marknader inte har haft ett bra funktionsätt och därför också haft negativa effekter på sysselsättningen. Jag tycker att det är en självklar utgångspunkt för vårt gemensamma arbete att få svensk ekonomi att fungera bättre. Sverige har ju gjort en del arbete under 90-talet för att få bättre fungerande marknader. Det finns andra länder som har större problem än vi när det gäller byråkrati och regelkrångel.

Men det är ingen ursäkt för att vi inte ska anstränga oss. Vi vet att andra länder som har jobbat med den här typen av mål om 25 procents minskning av regelbördan har nått framgång. Våra holländska kolleger har, om jag har förstått det hela rätt, pressat bort motsvarande 3 procent av bruttonationalprodukten i regelbörda. Det har naturligtvis bidragit till att man där har haft en bra utveckling.

Det finns en svår avvägning här. Det är den avvägning som man som finansminister ofta blir sittande med. Det är mellan att å ena sidan försvara våra skattebaser och å andra sidan kunna upprätthålla låga skattesatser. Det är ju när vi har breda skattebaser vi har möjligheter att klara en god välfärd och ändå ha någorlunda låga skatter. Sverige har väldigt höga skatter. Jag tror att vi är överens om att Sverige skulle må bättre av att de pressades tillbaka. Det gäller naturligtvis också regelbördan kring skattesystemet. Skatteverket är en av de myndigheter som har fått i uppdrag, som ett led i arbetet med att minska regelbördan med 25 procent, att se över sitt regelverk.

Samtidigt ska sägas att regelkrångel på skattesidan ofta är fråga om lättnader. Man har olika regler som underlättar för företag som är mindre eller hushåll får mindre komplicerade skatteregler. Det gäller att hitta en

Prot. 2006/07:62

16 februari

Svar på

interpellationer

avvägning mellan att å ena sidan inte göra det svårare att vara företagare i den meningen att vi försämrar skattevillkoren och å andra sidan hitta en bra avvägning där vi får enkla, tydliga och legitima skatteregler.

Jag har en stark känsla av att Riksskatteverket känner ett engagemang i den frågan. Man vill vara en myndighet som uppfattas som serviceorienterad av medborgarna och som uppfattas som serviceorienterad av företagare. Vi kan säkert hela tiden – det tror jag alltid ligger på ett finansdepartements ansvar – pressa på utvecklingen mot mindre regelbörda och större samhällsekonomisk effektivitet.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på interpellation 2006/07:277 om reglerna för internprissättning vid företags internationella transaktioner

Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Carl B Hamilton har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att internprissättningsreglerna inte ska komma i konflikt med regeringens mål om att minska den administrativa regelbördan med 25 procent. Han har också frågat vilka åtgärder jag avser att vidta för att svenska små och medelstora företag ska ha enklare regler beträffande internprissättning än stora multinationella koncerner och vilka initiativ jag avser att ta i frågan om proportionalitet i skattekontrollen av internprissättning i detta sammanhang.

Riksdagen har i juni 2006 beslutat att internationellt verksamma bolag ska upprätta skriftlig dokumentation avseende internprissättningen vid transaktioner med företag som är begränsat skattskyldiga i Sverige (prop. 2005/06:169, rskr. 2005/06:349). Ramarna för dokumentationskraven anges i lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Reglerna gäller från den 1 januari 2007. Skatteverket ska meddela närmare föreskrifter om vad som ska ingå i dokumentationen.

Som Carl B Hamilton konstaterar syftar reglerna om internprissättning till att säkerställa att företagen vid transaktioner med närstående företag respekterar den så kallade armlängdsprincipen. Denna princip kommer för svenskt vidkommande till uttryck i inkomstskattelagen. Jag vill understryka att någon förändring inte skett i inkomstskattelagen i detta hänseende.

Företagare har redan tidigare varit skyldiga att ha dokumentation som underlag för lämnade uppgifter i deklarationen. Det har dock funnits oklarheter om hur långt dokumentationskraven sträcker sig. De nya reglerna innebär en precisering och ett förtydligande i detta avseende. Det framstår som närmast omöjligt att säkerställa att man efterkommer armlängdsprincipen utan att upprätta någon form av dokumentation.

Såvitt avser små och medelstora företag har gjorts överväganden som innebär att det från principiella utgångspunkter saknas skäl att helt undanta dessa från skyldigheten att dokumentera. De allra flesta riktigt små företag har dock sannolikt inga transaktioner alls med utländska närstående företag och omfattas därför inte av kraven.

Våra nordiska grannländer har undantagit små och medelstora företag. Deras dokumentationskrav är emellertid betydligt mer långtgående än de svenska reglerna i andra avseenden och omfattar i Danmark till exempel även transaktioner inom landet. Jag har svårt att se att ett sådant system skulle vara att föredra.

Vikten av proportionalitet understryks tydligt i förarbetena till de nya reglerna. Skatteverket ska väga behovet av dokumentation mot kostnaden och den administrativa börda det innebär att upprätta den. För en liten verksamhet med ett begränsat antal internationella transaktioner bör denna proportionalitet innebära att dokumentationsskyldigheten i praktiken blir tämligen okomplicerad.

Som Carl B Hamilton påpekar har Skatteverket nu arbetat med att ta fram verkställighetsföreskrifter till lagstiftningen. Jag utgår från att dessa föreskrifter kommer att stå i överensstämmelse med de intentioner om proportionalitet och återhållsamhet som kommer till uttryck i förarbetena till lagstiftningen. Hur den närmare tillämpningen av lagstiftningen kommer att gestalta sig är det dock ännu för tidigt att uttala sig om. Jag kommer naturligtvis att följa utvecklingen.

Anf. 44 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Jag ber att få tacka finansministern för svaret. Jag ska börja med några påpekanden och frågor. Sedan ska jag ta lite mer principiella synpunkter på slutet. Finansministern säger: "De nya reglerna innebär en precisering och ett förtydligande." Men såvitt jag förstår innebär de också en ökad regelbörda. Det kan vara ökad tydlighet och ökad precision men faktiskt en ökad regelbörda. Det ska då ställas mot regeringens mål om en mindre regelbörda. Det är det första.

Det andra är att finansministern säger att utifrån principiella utgångspunkter kan man inte helt undanta mindre företag. Då kommer man till vems principer det är som åsyftas. Är det *fiscus* eller är det den samhälls-ekonomiska kalkylen, att väga in företagens kostnader och effektivitet i tidsanvändningen? Begreppet "principiella utgångspunkter" säger ingenting om man inte talar om vad det är för principer man lutar sig emot.

Det blir väldigt konstigt i slutet på det stycket när finansministern säger att en del företag är så små att det här regelverket inte omfattar de företagen. Det är inte rätt. Så här säger finansministern: "De allra flesta riktigt små företag har ... sannolikt inga transaktioner alls ... och omfattas därför inte av kraven." De omfattas inte av kraven, men så länge företagen inte är större än just vad de är för tillfället slår ju inte regelverket till. De har inte utlandstransaktionerna. Men då är min slutsats den motsatta. Om det är så att företag inte drabbas eller kommer i spel i det här regelverket är det ju bättre att ta bort det regelverket för de företagen. Slutsatsen är alltså den motsatta. När företagen är tillräckligt små och regelverket är mindre relevant, avskaffa då regelverket helt och hållet för de företagen!

Jag tror att målet med regelförenkling och enklare skattehantering inte kommer att uppnås om man har en attityd och alltid säger att det är bättre för *fiscus* att ha ett regelverk även om det inte tillämpas än att helt avskaffa detsamma. Jag tror att finansministern förstår hur jag resonerar här beträffande de här småföretagen. De omfattas ju.

Prot. 2006/07:62

16 februari

Svar på

interpellationer

Fråga 1 är lite som tidigare. Det handlar om arbetet inom departementet för att identifiera och beräkna de samhällsekonomiska kostnaderna och intäkterna. Jag tycker att det var tråkigt att interpellationen om över-skottsmålet drogs tillbaka, för jag antar att i det svaret hade finansministern tagit upp tanken med ett finanspolitiskt råd. Jag menar att det finanspolitiska rådet skulle kunna spela en väldigt bra roll, liksom ESO, har gjort tidigare genom att titta lite vidare på just den samhällsekonomiska kalkylen och uppgifterna för olika aktiviteter i ekonomin. Jag kan ta en interpellation på själva det ämnet.

Jag tror alltså att det rådet skulle må väl av att även ha som uppgift att syssla med denna typ av frågor; om den samhällsekonomiska kalkylen vad gäller regelverk, bestämmelser, jordbruksreglering, fiskereglering, EU-reglering och så vidare.

Den andra, mer precisa frågan, rör att det i avslutningen av det här interpellationssvaret står: Jag kommer naturligtvis att följa utvecklingen. Då är min följdfråga: Hur då? Hur kommer det till exempel att redovisas för riksdagen?

Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt mig börja med att konstatera igen att det är viktigt att vi får den här interpellationsdebatten. Vi har en gemensam målsättning att minska regelbördan. Vår bedömning har gällt valet mellan att, som i Danmark eller Finland, ha en lagstiftning som undantar småföretag men omfattar alla interna transaktioner – det är den bedömning de har gjort av vad EU-rätten kräver för att man ska få detta godkänt – och den modell som vi har valt, att det inte ska omfatta alla interna transaktioner men att det däremot omfattar alla utländska, och att det är ett sätt att få en lägre regelbörda. Jag föreställer mig att vi själva kommer att mäta regelbördan, och jag föreställer mig att danskarna kommer att göra det eftersom vi båda har mål om att mäta regelbördan. Då får vi naturligtvis återkomma till vem som hade rätt i den här bedömningen.

Skulle det visa sig att det svenska systemet ger en tyngre regelbörda och om det visar sig att gränserna i de tillämpningsföreskrifter som jag föreställer mig att Riksskatteverket har presenterat är satta på ett sätt som gör att man får tyngre regelbörda än i Danmark eller Finland får vi naturligtvis se över detta. Den bedömning som har gjorts på Finansdepartementet är att vi har valt en lösning som ger en lägre regelbörda än i Finland och Danmark. Tanken med det är naturligtvis att vi vill ha en så låg regelbörda som möjligt av de skäl som Carl B Hamilton noggrant utvecklat.

Jag kan väl också konstatera att det samhällsekonomiska analysarbete som ESO har gjort var mycket värdefullt. Jag satt själv i styrelsen för den här kommittén under en längre tid. Det är ett viktigt arbete, och där har man nu förändrat inriktning jämfört med den tidigare regeringen. Vi har anledning att se över den frågeställningen och återkomma i ärendet. Det är av mycket stort värde för Finansdepartementet att få in den typen av synpunkter och den typ av samhällsekonomisk värdering som man gjorde från ESO:s sida.

De exakta formerna för det finanspolitiska rådet tror jag också att vi bör återkomma till. Här har ju tanken varit att det ska vara fråga dels om att utvärdera de mål vi har för de offentliga finanserna, dels om att utvär-

dera de mål vi har för ekonomiska politiken, som naturligtvis också implicerar samhällsekonomisk effektivitet, och dels om att granska underlagen för den ekonomiska politiken. Det är väl den erfarenhet man har från länder som arbetar med den här typen av råd, som Tyskland, Holland och för den delen Danmark, att det ofta kan bidra till att man får en bredare och tyngre genomlysning av regeringars olika förslag – inte för att regeringen får mer beröm utan mer för att man får en kritik som är sakligt grundad och som man har anledning att ta till sig.

Det är naturligtvis så att arbetet med samhällsekonomisk effektivitet är något som jag som finansminister fäster väldigt stor vikt vid på departementet. Det gäller naturligtvis skatteområdet men också andra områden.

Anf. 46 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Bara för att klargöra: Jag är ju inte någon förespråkare för det här danska systemet med att man har transaktioner inom landet.

Vad som i praktiken naturligtvis blir viktigt här är ju frågan om beloppsgränser. Jag ska inte gå in på det, delvis för att jag inte riktigt behärskar vad man ska se som rimligt och inte rimligt, men jag tror att det är väldigt viktigt om vi ska uppnå det här målet att underlätta för små och medelstora företag att finansministern faktiskt engagerar sig i frågan, att han inte bara överlämnar den till Riksskatteverket eller till skattejurister utan faktiskt själv sätter sig ned och tittar på vad beloppsgränserna är. Det är liksom pudelns kärna här, hur stora företagen är när olika krav på uppgiftslämning slår till.

Sedan tror jag att vi uppenbarligen är överens om att ESO var en bra organisation. Jag hade stor nytta av det själv när jag var statssekreterare en gång i tiden. Det gäller även det här finanspolitiska rådet. Jag ska gärna återkomma till det, för jag tror att det är en ganska viktig fråga hur det där läggs upp från början, vilket oberoende det har och vilka uppgifter och instruktioner det har. Det kan vara bra om riksdagen är med på ett hörn där.

Jag har i övrigt inte särskilt mycket att tillägga, herr talman, så för min del är debatten avslutad.

Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag kan bara tacka Carl B Hamilton för att han lyfter upp de här viktiga frågorna kring arbetet att genomföra en regelförenkling och minska regelbördan i Sverige. Jag tror, och det vet vi också från forskningen, att en väl fungerande produktmarknad och en låg regelbörda är viktigt för både sysselsättning och välfärd i ett land. Det faktum att det har gynnat oss historiskt är bra, men det är också så att vi har betydande sektorer i Sverige där vi har anledning att driva arbetet vidare. Det är naturligtvis allra viktigast när det gäller regleringar som till exempel skatter, som omfattar hela näringslivet. Jag kan alltså bara tacka Carl B Hamilton för att han tar upp de här frågorna. Vi kommer naturligtvis att återkomma till dem och fortsätta diskussionen om hur vi ska få bäst möjligt fungerande skattesystem.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på interpellation 2006/07:278 om ankomsthandel

Anf. 48 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Agneta Gille har ställt två frågor till mig om försäljning av varor i exportbutiker: dels om jag kommer att vidta några åtgärder när det gäller de svenska reglerna i förhållande till vad som gäller i övriga Norden och i övriga EU-länder, dels om jag kommer att agera för möjligheten att handla på våra flygplatser såväl vid ankomst som vid avresa.

Enligt gemenskapsrätten är det möjligt att beskattat sälja alla förekommande varor vid både avresa och ankomst för resande inom EU. I de svenska exportbutikerna kan resenärer beskattat köpa samtliga varor utom alkohol.

För tredjelandsresenärer är det möjligt att i svenska exportbutiker köpa alkohol och tobak skattefritt vid avresan. Gemenskapsrätten medger dock inte att medlemsstaterna undantar varor vid ankomstförsäljning från punkt- och mervärdesskatt.

Jag kan instämma i att det sker ett onödigt och miljöbelastande transportarbete när alkoholvaror flygs fram och tillbaka för att åstadkomma en befrielse från svensk punkt- och mervärdesskatt. I nuläget ser jag dock inget skäl att vidta åtgärder för att ytterligare vidga möjligheterna att handla i flygplatsernas exportbutiker.

Anf. 49 AGNETA GILLE (s):

Herr talman! Jag tackar finansminister Anders Borg för svaret även om jag inte tycker att det innehåller något direkt konkret. I svaret kan jag klart se att finansministern inte tänker vidta några åtgärder. Jag tycker att man som politiker ändå ibland måste använda sig av sunt förnuft och se sitt ansvar att göra saker och ting så bra som möjligt. Här har vi en fråga som debatteras mycket ute i hemmen, på möten och på arbetsplatser. Varför är det så att man fraktar – främst alkoholen – kors och tvärs över jorden för att vi inte har möjlighet att köpa den när vi kommer hem? Det här är miljöbelastande. Det är fullständigt onödigt att frakta dessa alkoholhaltiga drycker kors och tvärs. Ändå, om vi använder det sunda förnuftet, säger finansministern att han inte ämnar ändra på det eller verka för det här.

I svaret använder Finansdepartementet, finansministern, gemenskapsrätten som en punkt där man säger att man inte kommer åt frågan, för vi har inom EU beslutat att detta är reglerna. Vad jag förstår av finansministern kommer han inte heller att anstränga sig för att försöka verka för att det ska förändras. Jag tror att det är väldigt många människor som sitter vid sina köksbord och säger: Det här är håll i huvudet. Varför gör man ingenting? Varför verkar man inte från Sveriges sida för att förändra det här? Ni har från regeringens sida beträffande den miljöbelastande trafiken lovat att verka för att hitta åtgärder, hitta små saker som kan förändra läget. Men där uteblir en åtgärd från den moderatledda regeringens sida.

Då har vi frågan om gemenskapsrätten. Jag måste ärligen erkänna att jag inte är så bevandrad i alla EU-lagar. Men jag har läst skatteutskottets syn på frågan. Skatteutskottet använder argumentet att det är fråga om förändringar i cirkulationsdirektivet. Är gemenskapsrätten och cirkulationsdirektivet fråga om samma direktiv, finansminister Anders Borg,

eller är det två olika direktiv som ger de regler vi styrs av? Är det inte möjligt – eller är det fråga om att inte vilja, som Anders Borg säger – att ändra detta?

Prot. 2006/07:62
16 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 50 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Herr talman! När man engagerar sig politiskt är det oftast därför att man vill att det ska bli bättre i världen.

När vi skapade EU en gång i tiden gjorde vi också det med utgångspunkt i att förbättra situationen. På många områden är det så. Det blir faktiskt bättre. Man hittar lösningar på problem som man tycker att det är rimligt att engagera sig i – och förbättra för människor i Europa och i övriga världen.

Det går inte att påstå att flyget har blivit bättre de senaste åren. Tvärtom blir det bara sämre och sämre. Vi kan konstatera att tåget med stor framgång kan konkurrera med flyget när det gäller tidsaspekterna. Skälet till det är att vi har infört en mängd regelsystem omkring flyget. Det är regelsystem som egentligen är till för att förbättra för människor, inte minst att göra det säkrare. Det är därför att det exempelvis finns en hotbild.

Det goda i detta blir egentligen ett hinder för att få det bättre. Jag tar exemplet med att köpa taxfree. Nu har det införts en ytterligare regel som säger att man inte får föra med sig mer än 100 milliliter flytande ämnen när man reser. En flaska inköpt i ett land ska aldrig bäras i handen. Då blir man av med den i tullen – innan man har lämnat landet man har köpt flaskan i. Det verkar inte riktigt klokt om nu handel ska innebära ett större utbyte mellan länderna. Men så är regelsystemet – av trygghets-skäl.

Om jag däremot köper flaskan inne på flygplatsen kan jag få den inplastad och klar, och jag får ta med den på transporten. Jag kan även inom EU-länder åka mellan olika flygplatser om jag bär med mig påsen med den inplastade flaskan och har med mig kvitto – ett nytt regelsystem. Det ska göra att jag kan ta mig förbi regeln om 100 milliliter. Varför finns systemet över huvud taget? Varför görs det inte i stället möjligt för alla, oavsett vilket EU-land vi befinner oss i, att handla vid ankomst? Då skulle man inte behöva vidta alla dessa åtgärder i säkerhetssystemen som gör att det blir både sämre och dyrare att flyga.

Därför borde det ligga i allas vårt intresse att se till att sådana hinder som vi själva har byggt upp tas bort. Ett sådant hinder skulle kunna vara att ändra regelsystemet inom EU i dag så att ett enskilt land kan införa regler så att det blir möjligt att köpa alkohol vid ankomst. Det borde inte vara ett stort problem, och det borde ligga i alla politikernas intresse. Jag lovar att alla flygpassagerare skulle tycka att det vore en stor framgång.

Anf. 51 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag vill tacka Agneta Gille och Krister Örnfeldt för kloka inlägg. Man engagerar sig naturligtvis i politiken för att underlätta människors vardag. En utgångspunkt i diskussionen är flygets villkor relativt tåget.

Den regering jag företräder och den hållning Sverige har i dessa frågor har också en annan utgångspunkt, nämligen alkoholpolitiken. Jag ska villigt säga att det är en fråga där jag personligen tycker att den svenska

hållningen är klok. Alkohol är bekymmersamt för människors hälsa. Det finns väl dokumenterat att överkonsumtion av alkohol skapar hälsoproblem för människor. I de länder där konsumtionen är högre blir det större hälsoproblem. Det är också uppenbart – inte minst har det framgått under de senaste tio åren i Sverige – att alkoholproblem är en viktig orsak till utanförskap. Det är dels i termer av att människor blir sjukskrivna på grund av alkoholproblem, dels därför att människor i utanförskap ofta får djupare sociala problem där alkoholism är en viktig faktor. Vi är överens om att det föranleder samhället stora kostnader och ett oerhört socialt lidande.

Det finns en koppling till våld i samhället, inte minst bruk av alkohol och våld mot kvinnor. Det är inte sant för alla länder men det förefaller vara sant för Sverige och Norden.

Detta innebär att utgångspunkten för den här regeringen och för den förra regeringen i hanteringen av frågorna är att vi måste driva en konsekvent EU-linje som börjar i att vi ser folkhälsofrågorna som centrala för alkoholpolitiken. Det har återspeglats i hur vi driver skattefrågorna. Vi tycker att det är bra med minimiregler för skatter i EU, och vi vill gärna att de höjs. Det innebär att vi vill försvara ett detaljhandelsmonopol i Sverige eftersom det innebär viktiga folkhälsoaspekter. Vi är övertygade om att en försäljning som sker från Systembolaget minskar riskerna för att få mer omfattande alkoholproblem.

Med de utgångspunkterna tycker jag att det blir besvärligt för Sverige att å ena sidan driva frågan om att ändra direktiv så att det blir större möjligheter att bedriva handel med alkohol, och att å andra sidan driva i alla andra avseenden att EU, Sverige och Norden bör stå för en restriktiv alkoholpolitik.

Utifrån min utgångspunkt är folkhälsoaspekterna och de sociala problem som alkoholen skapar så viktiga att vi inte får ta risker med att få en diskussion om att vi upprätthåller detaljhandelsmonopol av andra orsaker än folkhälsoskäl eller att vi undergräver legitimiteten för den svenska folkhälsopolitiken.

Jag har stor respekt för Agneta Gilles och Krister Örnfjäders utgångspunkter. Naturligtvis sker det vid arbetsplatser och köksbord en diskussion om att man uppfattar detta som orimligt, krångligt och besvärligt i vägen för ett normalt och trevligt vardagsliv, det vill säga att åka utomlands och köper någon flaska vin. Det har jag stor respekt för. Men i avvägningen mellan det krånglet och vad jag uppfattar som en oerhört central del av svensk folkhälsopolitik och alkoholpolitik är det rimligt att landa i att upprätthålla den i grunden svenska restriktiva hållningen i alkoholfrågor.

Anf. 52 AGNETA GILLE (s):

Herr talman! Tack så hjärtligt. Det är en bra diskussion och debatt. Jag välkomnar den. Vi är överens om en sak, nämligen alkoholpolitiken. Vi ska ha en restriktiv alkoholpolitik. Men den här frågan har inte riktigt med det att göra. Samma mängd alkohol som skulle ha kunnat köpas i Sverige fraktas runt hela världen. Vi vill höra vad regeringen anser om detta.

Du svarade aldrig på frågan om de två delarna i direktiven. Det kanske kommer i nästa inlägg. Du har flera minuter på dig.

Att detta blir extra aktuellt beror på att när vi reser inom Norden kan vi se att ankomsthandel förekommer i de nordiska länderna. Island och Norge, som står utanför Europeiska unionen, har infört detta. Men trots det behåller de den restriktiva alkoholpolitiken. De behåller sina monopol för deras systembolag, men vid terminaler med utrikeshandel är det möjligt att handla vid ankomst.

Jag undrar om finansminister Anders Borg kan tänka sig att släppa lite på reglerna när det gäller ankomsthandel för människor från medlemsstaterna inom den europeiska unionen.

Jag stod i kö i butiken på Arlanda för att köpa kosmetika. Och mannen före mig i kön hade tänkt köpa ett väldigt fint vin. Vi är kända i Sverige för att ha bra kvalitet och bra priser på de viner som säljs här. Och denna man hade hittat ett vin som han verkligen ville ha. Dessvärre kom han från ett EU-land, vilket gjorde att han inte fick köpa detta vin. Kassörskan sade att han inte kunde handla eftersom han befann sig i ett EU-land. Han vädjade och sade att han kunde betala vilken skatt som helst om han bara kunde få köpa detta vin eftersom han verkligen ville ha det med sig hem. Men där var det absolut stopp.

Då blir min fråga till finansminister Anders Borg om han kan tänka sig att ändra något på Systembolagets detaljhandelsmonopol vad gäller handel inom EU men just bara inom de terminaler där man har passerat en passkontroll för att där kunna sälja beskattad alkohol. Är det en möjlig väg för finansministern att driva den frågan?

Anf. 53 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Herr talman! Jag tycker att finansministern i sin argumentation silar mygg och sväljer kameler. Om vi är ute efter att lösa alkoholproblematiken är det andra åtgärder som vi ska vidta. Då tycker jag inte att det handlar om huruvida man får köpa en flaska sprit vid ankomst i stället för vid avgång eftersom det handlar om samma mängd. Det är de svenska tullreglerna som avgör hur mycket jag får bära med mig genom tullfiltret. Det är där som man gör denna kontroll.

Vad jag vill åstadkomma är en situation där vi gör hanteringen så praktisk som möjlig så att vi på det sättet undviker en massa olika situationer som vi måste ha olika säkerhetssystem för i onödan. Dessa situationer hade vi undvikit om vi inte hade krånglat till det från början. Det är min utgångspunkt.

Vi kan lösa detta på ett ganska enkelt sätt, och det påverkar inte den mängd alkohol som förtärs. Det påverkar egentligen inte heller balansen mellan de olika EU-länderna, om man skulle misstänka någonting sådant, utan det handlar hela tiden om samma mängder om alla får samma möjligheter.

Jag tycker inte att vi ska gömma oss, som jag anser att vi gör, bakom ett regelsystem utan i stället ändra på regelsystemet så att det anpassas till dagens situation och med det som utgångspunkt söka lösningen.

Jag väddar till finansministern att ta till sig dessa argument och i diskussionerna som förs i finansministervärlden och på andra ställen ta upp detta till diskussion för att hitta en praktisk lösning.

Anf. 54 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag har stor respekt för både Agneta Gilles och Krister Örnfrjäders utgångspunkter i denna diskussion. Vi vill alla att det ska finnas en vardagsbegriplighet i de lagar och regler som vi har.

Samtidigt ska jag också säga att i de diskussioner som vi har haft i finansministrarnas råd, det så kallade Ekofinrådet, har Sverige tidigare och i dag varit mycket aktivt i diskussionerna om alkoholpolitiken därför att den är en viktig del i det som vi har att hantera i diskussionerna. Det handlar om införselregler, skatteregler och minimisatser.

Den förra regeringen och den nuvarande regeringen har drivit en traditionell svensk hållning i dessa frågor, och det är att alkoholproblematiken är central. Det är ett allvarligt folkhälsoproblem som har vida implikationer socialt och inte minst för den frihet och trygghet som vi tycker att människor ska ha genom att slippa våld och brott i sin vardag. Det tycker jag inte är någon oviktig eller liten fråga eller något som inte är värt en del vardagskrångel.

Det är klart att hela den svenska alkoholpolitiken ställer till vardagskrångel för människor i meningen att det skulle bli färre transporter om man kunde köpa alkohol i den närmaste butiken. Det kan också handla om lägre skatter eller vad man nu tar som utgångspunkt.

Men vi har valt att ha en restriktiv alkoholpolitik i Sverige som den här regeringen och den förra regeringen har ställt sig bakom därför att vi ser de andra aspekterna av alkoholproblematiken.

En del av den alkoholpolitik som vi har i Sverige är att vi har ett detaljhandelsmonopol. Det innebär att det är bara Systembolaget som får sälja alkohol i Sverige. Det betyder bland annat att vi begränsar tillgängligheten vad gäller öppettider, vem som får köpa, åldersgränser och en hel del annat. Detta detaljhandelsmonopol uppfattar vi som en central del av vår alkoholpolitik. Att börja föra diskussioner om att flytta gränserna för det är en annan sak.

Jag har stor respekt för att man vill ta upp vardagsproblematiken. Men jag tror att det finns risker med detta, inte minst när det gäller hur man från EU:s sida skulle tolka inriktningen på svensk alkoholpolitik och om vi menar allvar med det som vi säger när vi argumenterar om alkoholproblematiken som en viktig folkhälsofråga och om vi menar allvar när vi säger att vi har ett detaljhandelsmonopol, inte för att gynna den svenska statskassan eller för att gynna någon viss typ av alkohol utan för att begränsa försäljningen och tillgängligheten.

Jag förstår att det finns ett vardagsproblem här. Men den nuvarande regeringen och den förra regeringen har nog landat i slutsatsen att folkhälsoaspekten i alkoholpolitiken är av sådan vikt och sådan betydelse att man måste vara försiktig med hanteringen i detta sammanhang.

Låt oss gärna fördjupa diskussionen. Jag vill absolut inte säga till Agneta Gille att jag är expert på gemenskapsrätt och kan avgöra om det är cirkulationsdirektivet eller något annat EU-direktiv som förhindrar oss att göra detta. Det undandrar sig min kompetens att svara på den frågan.

Men låt oss gärna fördjupa diskussionerna om detta, men låt oss också göra det utifrån den komplicerade avvägningen mellan människors naturliga önskan att ha en enkel vardag och vårt starka gemensamma svenska engagemang för att ha en alkoholpolitik som gör att vi begränsar alkoholskador och andra sociala problem som följer med missbruk.

Prot. 2006/07:62
16 februari

*Svar på
interpellationer*

Anf. 55 AGNETA GILLE (s):

Herr talman! Visst är det intressant att vi i många frågor skyller på EU på ett eller annat sätt. Men när det gäller de olika direktiven vet vi egentligen inte vad de står för. Det var därför som jag ville veta om finansminister Anders Borg har mer information än jag har. I det ena papperet talas det om denna gemenskapsrätt, och i det andra talas det om cirkulationsdirektivet. Och vad är vad, och vad gäller? Men det lär vi väl ta reda på så småningom.

Gäller verkligen monopolet på flygplatser, om man har passerat tullen och befinner sig på internationellt område? Borde man inte kunna fundera på att ändra monopolet så att det kan finnas beskattade varor också på detta begränsade internationella område, alltså när tullen har passerats?

Jag tycker också att frågan om konkurrens är intressant, konkurrens mellan flygplatser och konkurrens mellan butiker på de olika flygplatserna. Det handlar om att få in så mycket intäkter som möjligt för att hålla nere kostnaderna för flygtrafiken i övrigt. Där har vi inte samma konkurrensfördel som övriga länder. Det är en fråga som verkligen är viktig för vår stora internationella flygplats Arlanda. För Arlandas del är det oerhört viktigt att ha en exporthandel med varor som gör att trafikavgifterna kan hållas nere.

I övriga frågor ger regeringen och finansminister Anders Borg väldigt mycket för denna konkurrens och konkurrensfördelar och pressar priser och så vidare. Och detta är en sådan fråga.

Jag kan skriva under på väldigt mycket av det som finansministern talar om i fråga om folkhälsan och annat, men jag skulle vilja ha svar på frågorna om konkurrensfördelen och monopolet.

Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag tycker att det är utomordentligt bra att vi får denna diskussion. Jag återkommer gärna i till exempel ett skriftligt frågesvar om exakt vilket direktiv som vi har att hantera här.

Men utgångspunkten för mig är inte om vi kan ta oss förbi ett EU-direktiv och om det är möjligt att tänja på gränserna och hantera detta utan om vi vill det.

Jag har ändå uppfattat att det är ett starkt svenskt intresse att vi upprätthåller en alkoholpolitik som är inriktad på folkhälsoproblematiken. Det är socialt, ekonomiskt och mänskligt väldigt viktigt att vi inte för en politik som av andra skäl kanske kan vara rimlig men som leder till att vi förvärrar de problem som alkoholen för med sig för det svenska samhället.

Vi vill alla ha väl fungerande flygplatser i hela Sverige. Det är av stor vikt, inte minst i tillväxthanseende och regionalt. Men det blir lite bakvänt att använda argumentet att det är en konkurrensnackdel att inte få sälja alkohol. Vi är många som bor i delar av Sverige där vi gärna

Prot. 2006/07:62
16 februari

*Svar på
interpellationer*

skulle vilja ha fler Ica- och Konsumbutiker, men vi vill för den skull inte att Ica eller Konsum ska få sälja alkohol. Det skulle bli fler butiker om de fick göra det. Jag vet inte hur Konsum ser på detta, men jag tror att Ica skulle vara angelägna om att få sälja både vin och öl. Den här regeringen och den förra regeringen har och har haft uppfattningen att de inte bör göra det, just därför att de andra frågorna är överordnade. Jag kan bara säga att jag ansluter mig till den hållningen. Jag tycker att det är viktigt att Sverige bedriver en i grunden restriktiv alkoholpolitik, därför att det är ett så allvarligt samhällsproblem som följer av missbruksproblematiken.

Jag vill tacka för den här mycket viktiga och intressanta debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Framställning

2006/07:RB2 Förslag till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 2006 samt riksbanksfullmäktiges verksamhetsberättelse 2006

Justitieutskottets betänkanden

2006/07:JuU3 Godkännande av rådets beslut om SIS II

2006/07:JuU4 Hemlig teleavlyssning, m.m.

2006/07:JuU5 Särskild utlänningskontroll

Försvarsutskottets betänkande

2006/07:FöU3 Märkning av plastiska sprängämnen

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden

2006/07:AU6 Integrationsfrågor

2006/07:AU7 Arbetsmiljöfrågor

14 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställts

den 16 februari

2006/07:316 Pensionärerna och jobbavdraget

av *Hillevi Larsson* (s)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:317 Sveriges handlingsutrymme i EU:s skatteharmoniseringsprocess

av *Ulla Andersson* (v)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:318 Köttkonsumtionens miljöpåverkan

av *Jacob Johnson* (v)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:319 Diskriminering av bostadssökande

av *Egon Frid* (v)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:320 Östersjön

av *Jacob Johnson* (v)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

Prot. 2006/07:62

16 februari

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 februari.

15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 16 februari

2006/07:651 Fastighetsskatten

av *Lars Johansson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:652 Utförsäljning och hyressättning

av *Birgitta Eriksson* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:653 Försäkringskassans felaktiga utbetalningar av bostadsbidrag

av *LiseLotte Olsson* (v)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:654 Rysslandshotet

av *Michael Hagberg* (s)

till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:655 Högtidlighållande av slavhandelns avskaffande

av *Ulf Holm* (mp)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:656 Upphovsrätt i anställningsförhållanden

av *Per Åsling* (c)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:657 Överhettad bostadsmarknad

av *Lars Johansson* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:658 Östgöta-teatern

av *Anne Ludvigsson* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:659 De äldre och ombildningar av hyresrätter

av *Ameer Sachet* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:660 Klassmorfar och klassmormor
av *Anneli Särnblad* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:661 HBT-personers situation i Tanzania
av *Hans Linde* (v)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:662 Stödet till invandrades riksförbund
av *LiseLotte Olsson* (v)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:663 Avskaffande av balanskravet
av *Jan-Evert Rådström* (m)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:664 Plan mot hot och våld i skolorna
av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:665 Lokalradion
av *Cecilia Widegren* (m)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:666 Behandling av psykisk ohälsa i närsjukvården
av *Cecilia Wikström* i Uppsala (fp)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:667 Vuxenutbildning
av *Nikos Papadopoulos* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:668 Åklagarbristen i Jönköpings län
av *Tobias Krantz* (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:669 Stridsåtgärder på arbetsmarknaden
av *Hans Backman* (fp)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:670 Statsbidrag till ungdomsorganisationer
av *Gunilla Tjernberg* (kd)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:671 Sänkta skatter och skattesystemet
av *Britta Rådström* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:672 Modernisering av hyreslagen
av *Ameer Sachet* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:673 Den nordiska passfriheten
av *Elina Linna* (v)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:674 Sociala företag
av *Berit Högman* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 februari.

16 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Prot. 2006/07:62

16 februari

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 16 februari

2006/07:604 Bistånd till Ryssland

av *Hans Wallmark* (m)

till statsrådet *Gunilla Carlsson* (m)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 februari.

17 § Kammaren åtskildes kl. 11.51.

Förhandlingarna leddes

av tredje vice talmannen från sammanträdets början till och med 10 § anf. 38 (delvis) och

av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Ledighet.....	1
2 § Anmälan om kompletteringsval till utskott.....	1
3 § Meddelande om frågestund	1
4 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	2
5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
6 § Svar på interpellation 2006/07:268 om ekonomisk ersättning vid störningar i telenätet	4
Anf. 1 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	4
Anf. 2 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	5
Anf. 3 KRISTER ÖRNFJÄDER (s).....	6
Anf. 4 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	7
Anf. 5 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	7
Anf. 6 KRISTER ÖRNFJÄDER (s).....	8
Anf. 7 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	9
Anf. 8 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	9
Anf. 9 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	10
7 § Svar på interpellation 2006/07:105 om stöd till folkrörelser för EU-information.....	10
Anf. 10 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	10
Anf. 11 BOSSE RINGHOLM (s).....	11
Anf. 12 TOBIAS KRANTZ (fp).....	12
Anf. 13 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	13
Anf. 14 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	14
Anf. 15 BOSSE RINGHOLM (s).....	15
Anf. 16 TREDJE VICE TALMANNEN.....	16
Anf. 17 BOSSE RINGHOLM (s).....	16
Anf. 18 TOBIAS KRANTZ (fp).....	17
Anf. 19 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	17
Anf. 20 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	18
Anf. 21 BOSSE RINGHOLM (s).....	19
Anf. 22 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	20
8 § Svar på interpellation 2006/07:295 om öppenheten i EU- arbetet.....	21
Anf. 23 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	21
Anf. 24 LEIF JAKOBSSON (s).....	21
Anf. 25 CARL B HAMILTON (fp).....	22
Anf. 26 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	23
Anf. 27 LEIF JAKOBSSON (s).....	24
Anf. 28 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	25
Anf. 29 LEIF JAKOBSSON (s).....	27
Anf. 30 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	27
9 § Svar på interpellation 2006/07:303 om regeringens strategi och prioriteringar i Europapolitiken.....	28
Anf. 31 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	28
Anf. 32 TOBIAS KRANTZ (fp).....	29

Anf. 33 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	30	Prot. 2006/07:62
Anf. 34 TOBIAS KRANTZ (fp)	32	16 februari
Anf. 35 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	33	
Anf. 36 TOBIAS KRANTZ (fp)	34	
Anf. 37 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	35	
10 § Svar på interpellation 2006/07:276 om beskattning av		
dispositions rätt till stugor, båtar med mera	35	
Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (m).....	35	
Anf. 39 CARL B HAMILTON (fp)	36	
Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (m).....	37	
Anf. 41 CARL B HAMILTON (fp)	38	
Anf. 42 Finansminister ANDERS BORG (m).....	39	
11 § Svar på interpellation 2006/07:277 om reglerna för		
internprissättning vid företags internationella		
transaktioner	40	
Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (m).....	40	
Anf. 44 CARL B HAMILTON (fp)	41	
Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (m).....	42	
Anf. 46 CARL B HAMILTON (fp)	43	
Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (m).....	43	
12 § Svar på interpellation 2006/07:278 om ankomsthandel.....	44	
Anf. 48 Finansminister ANDERS BORG (m).....	44	
Anf. 49 AGNETA GILLE (s).....	44	
Anf. 50 KRISTER ÖRNFJÄDER (s)	45	
Anf. 51 Finansminister ANDERS BORG (m).....	45	
Anf. 52 AGNETA GILLE (s).....	46	
Anf. 53 KRISTER ÖRNFJÄDER (s)	47	
Anf. 54 Finansminister ANDERS BORG (m).....	48	
Anf. 55 AGNETA GILLE (s).....	49	
Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (m).....	49	
13 § Bordläggning.....	50	
14 § Anmälan om interpellationer.....	50	
15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	51	
16 § Anmälan om skriftligt svar på fråga	53	
17 § Kammaren åtskildes kl. 11.51.....	53	

